

SOUHRNNÁ ZPRÁVA

Program Erasmus+ Strategická partnerství
REWARD: Zvyšování zaměstnatelnosti žen prostřednictvím
podnikatelských aktivit podporujících rozvoj venkova
Projekt č. 2018-1-FR01-KA202-047809

Obsah

Obsah	1
Úvod	2
Vývoj postavení žen ve venkovských oblastech	3
Demografická a sociální situace	5
Zaměstnanost	9
Podnikání venkovských žen	13
Ženy a zemědělství	15
Hlavní indikátory, studie a statistiky dle jednotlivých zemí	19
Pracovní příležitosti pro venkovské ženy (zemědělství a multifunkčnost)	24
Diverzifikace prostřednictvím multifunkčního zemědělství	24
Role žen v multifunkčním zemědělství	24
Agroturismus	25
Kulturní dědictví	26
Kulturní dědictví a ženy	26
Legislativa a národní faktory, které podporují ženy, zaměstnanost a podnikání	32
Dovednosti, znalosti, schopnosti	41
Zdroje	43

Úvod

Ženy hrají zásadní roli v udržitelném rozvoji venkovských oblastí. Představují 49 % venkovského obyvatelstva a jsou zásadním přispěvatelem venkovské společnosti.

Strukturální změny v zemědělském způsobu života, ke kterým došlo od konce 20. století - deagrarizace, pluriaktivita, snižování podílu vlastnění farem rodinami atd., - způsobily **odchod venkovských žen do městských oblastí,** kde jsou větší a lepší pracovní příležitosti.

I přes tento vývoj existují **příležitosti k posílení postavení žen ve venkovských oblastech,** příležitosti, které zlepší ekonomické a sociální postavení žen. **Nicméně v mnoha případech jsou v tradiční roli mužů a žen nezbytné zásadní změny.**

Politiky rozvoje venkova se snaží podporovat různé funkce zemědělství nad rámec zemědělské produkce. Tyto nové multifunkční činnosti představují způsob, jak začlenit rozmanitější role na farmách, a mohly být odrazovým můstkem pro změnu a podnikání zaměřené zejména na ženy.

Cílem tohoto dokumentu je poskytnout obecnou představu o situaci žen a jejich rolích ve venkovské společnosti s ohledem na nejdůležitější faktory, které ovlivňují každou ze zúčastněných zemí v rámci projektu REWARD. V této zprávě jsou zohledněny sociální, pracovní, podnikatelské a demografické aspekty.

Kromě posouzení vnitrostátních politik a právních předpisů, které mají vliv na ženy, multifunkčnost a kulturní dědictví, tento dokument posuzuje příležitosti pro podnikání a možnosti vzdělávání související s multifunkčními zemědělskými činnostmi a potenciál zaměstnanosti související s kulturním dědictvím.

Vývoj postavení žen ve venkovských oblastech

Obraz a identita venkovských oblastí tradičně souvisely se zemědělskou činností. Nicméně, s modernizací a restrukturalizací zemědělského výrobního systému a otevřením mezinárodních trhů, zemědělství přestává být hlavní hospodářskou obživou venkovského obyvatelstva.

Současné politiky rozvoje venkova se proto snaží podporovat multifunkčnost venkovských oblastí a diverzifikovat venkovské hospodářství s cílem zastavit vyhlídnování a bojovat proti nerovnováze mezi venkovem a městem způsobené předchozími modely rozvoje.

Nyní existují nové způsoby pochopení vývoje, které začleňují nové aktivity a osoby. Vzhledem k multifunkční a nevýlučné povaze zemědělství je to scénář, ve kterém jsou role přijaté ženami vítány.

Nové zdroje zaměstnanosti odvozené z multifunkčnosti venkovských oblastí ve většině případů odpovídají činnostem, které venkovské ženy tradičně provádějí bezplatně. Nyní je to pro ženy příležitost profesionalizovat se a účastnit se trhu práce.

Zlepšení pracovních příležitostí žen, podpora spoluzodpovědnosti a rovného sdílení úkolů v domácnosti a péči mezi venkovskými muži a ženami, jsou základními faktory udržitelného rozvoje venkova.

Výzvou je najít vzorce, které umožní omladit venkovské obyvatelstvo, vytvořit zaměstnanost a posunout se k účinné rovnosti postavení mezi ženami a muži.

Polsko

Tradiční venkovské komunity definovaly roli ženám tím, že ji spojily (především) s prací na farmě a s povinnostmi v domácnosti. Zatímco farmu řídil muž (otec, manžel nebo bratr), doménou ženy bylo starat se o dům a zajišťování péče a vzdělání dětem a starším lidem, jakož i udržovat rodinné a sociální vazby.

Občanská rovnost začala v Polsku v roce 1918 spolu s vyhláškou premiéra státu. Vyhláška udělila (poprvé) aktivní a pasivní volební práva ženám.

Během sociálních transformací venkovských oblastí v Polsku hrála důležitou roli politická transformace z roku 1989. V důsledku toho byl stát založený na socialistickém systému pokojně transformován na parlamentní republiku s povinným principem pluralismu.

Diverzifikace odborných činností, migrace a nové sociální funkce určovaly změnu životního stylu ve venkovských oblastech. Na jedné straně, zatímco ženy získávaly nové příležitosti, byly často zatíženy větší odpovědností - obvykle s negativním dopadem na děti, manželství a rodinu.

Přistoupení Polska do Evropské unie (EU) v roce 2004 zrychlilo tempo hospodářských a sociálních změn ve venkovských oblastech, což zásadním způsobem vedlo ke zlepšení kvality života. Po přistoupení Polska k EU byly do mechanismů společné zemědělské politiky začleněno zemědělství a venkovské oblasti, podpora stabilizace příjmů, zlepšení technické infrastruktury vesnic, rozvoj systémů kvality potravin a zvýšení zemědělské produkce a zahraničního obchodu. Přes spolufinancování zemědělské produkce existuje tendence snižovat podíl zemědělství, lesnictví, myslivosti a rybolovu ve venkovském hospodářství, zatímco nezemědělská činnost ve venkovských oblastech nabývá na důležitosti. Současně se prohlubuje sociální stratifikace a dezintegrace.

Ženy, které se vzdaly tradičních rolí, byly a jsou ovlivněny globálními faktory, jako jsou: prodloužení délky života, kontrola porodnosti, mateřství, rovné příležitosti ke vzdělávání a modernizace práce v domácnosti, které šetří čas. Starmach (2019) zdůrazňuje, že změna v roli žen ve venkovských oblastech je ovlivněna migrací lidí z měst na vesnici.

Španělsko

Podle údajů ze sčítání lidu, domů a bytů a podle definice venkovského prostředí stanoveného v zákoně č. 45/2007 bylo do zemědělství ekonomicky zapojeno pouze 21,9 % mužů a 15,5 % žen ve venkovských oblastech. Naopak sektor služeb je největším zaměstnavatelem ve venkovských oblastech a zaměstnává 66,2 % žen a 36,6 % mužů.

Industrializace a urbanizace měst v 60. letech 20. století zaznamenala hospodářský růst v sektoru služeb, zatímco deagrarianizace venkovských oblastí vedla k masové migraci z venkova do měst.

Modernizace zemědělství omezila venkovské ženy na domácí sféru, odepřela jim aktivní roli, kterou tradičně hrály na rodinných farmách, a nutila je, zejména ty mladší, k migraci do měst, aby hledaly lepší příležitosti a kvalitu života.

Tento nárůst počtu žen opouštějících venkovské oblasti a stěhujících se do měst se odráží v Indexu maskulinizace venkovských oblastí. Podle údajů městského sčítání lidu byla migrace žen z venkovských do městských oblastí 104,13 %, což je o 6 bodů více než národní index, který byl 98,01 %.

Hlavními socio-ekonomickými problémy, kterým čelí udržitelný rozvoj venkova, jsou nedostatek pracovních příležitostí, služeb a infrastruktury, které omlazují obyvatelstvo. Především maskulinizace a stárnutí populace brání generační obnově.

Role žen je zásadní pro dosažení cíle stanoveného zákonem č. 45/2007, pro udržení venkovského obyvatelstva a pro zlepšení kvality jeho života a úrovně příjmů. V současné době je míra ženské aktivity ve venkovských oblastech 22,70 %, což je pod celorepublikovým průměrem 43 %. U mužů je míra ve venkovských oblastech 62,67 % a na vnitrostátní úrovni 68 %.

Slovinsko

Historicky byl status venkovských žen nízký. Společnost je považovala za osoby, které vykonávají neplacené práce a vychovávají děti. Pracovní úkoly rolnické ženy (matky, ženy v domácnosti, farmářky, pečovatelky) v rolnické rodině byly zřejmé: nebyly uznány a jejich práce nebyla řádně ohodnocena.

V tradiční venkovské rodině neměla žena žádná občanská ani politická práva a její sociální postavení bylo relativně nízké. Role matky a ženy v domácnosti byla považována za samozřejmost, stejně jako jejich role na farmě, přestože byla důležitou pracovní silou na farmě. Práce a ekonomický přínos žen farmářek byly pro farmu a rodinu nepostradatelné. Pro individuální, generační a sociální reprodukci měly venkovské ženy ve srovnání s muži podřízené sociální a ekonomické postavení jak v rodině farmářů, tak v širší komunitě (Zaviršek, 1994: 18).

V roce 1973 smlouva mezi Družstevním svazem Slovinska a Institutem důchodového a invalidního pojištění poskytla ženám pojištění, avšak mnoho žen tuto příležitost nevyužilo. V roce 1983 byl přijat zákon o povinném důchodovém a invalidním pojištění pro všechny členy domácnosti, kteří pracovali výhradně na farmě. To znamená, že na farmách musí být všichni členové domácnosti pojištěni.

Zákon o rodinných benefitech je pro farmářky důležitý, protože definuje právo na mateřskou dovolenou. To bylo zaručeno mnoha, ale ne všem ženám ve Slovinsku. V roce 1982 podepsalo mnoho zemědělských družstev dohodu, která poskytla zemědělcům 105 dnů mateřské dovolené. V roce 1993 schválil parlament zákon o rodinných dávkách a formálně přiznal zemědělským ženám a mužům stejná práva jako nezemědělcům. V současné době platí zákon o rodičovské ochraně a rodinných dávkách z roku 2003. To dává zemědělcům (mužům a ženám) právo na rodičovskou ochranu a právo na příjem rodiny.

Francie

Ve Francii jsou hlavní politiky týkající se žen a venkovských oblastí rozvíjeny v rámci programů EU pro rozvoj venkova.

Zvláštní výbor „Délégation aux droits des femmes et à l'égalité des chances entre les hommes et les femmes“ vytvořený francouzskou horní komorou (Senátem) se také zaměřuje na potřeby venkovských oblastí. Výbor ve své analýze zdůrazňuje potřebu zaměřit se na specifické obtíže spojené se sladěním pracovního a rodinného života. To platí zejména pro ženy, které vykonávají povolání, kde je pracovní zátěž velká, a jejichž organizační omezení lze zhoršit někdy nerovným přístupem k veřejným službám ve venkovských oblastech.

Zdůrazňují také potřebu provádění politik týkajících se dětí a mládeže na místní úrovni, přičemž považují za nezbytné, aby tyto politiky propagovaly kulturní a sportovní aktivity pro děti, dospívající a mladé lidi a podporovaly ty, které umožňují mladým lidem a ženám účastnit se života ve venkovských oblastech.

Výbor vítá rovněž zřízení jednotky pro krizi a monitorování věnované násilí na ženách ve venkovských oblastech. Doufá, že tato iniciativa bude předmětem široké komunikace a že ženy budou systematicky informovány o existenci tohoto prostředku.

Aby francouzská vláda uctila venkovské ženy a podpořila pozitivní komunikaci o své práci, každoročně uděluje zvláštní ocenění na Mezinárodní den žen venkova 15. října a Mezinárodní den ženských práv 8. března.

Česká republika

Ženy v České republice byly po velmi dlouhou dobu podřízeny svým manželům a neměly téměř žádná práva a jejich povinnosti a schopnosti byly velmi podceňovány. Tato nerovná pozice byla ještě viditelnější na venkově.

Dnes můžeme říci, že postavení žen prošlo velkou transformací. S příchodem technologie a strojů do výroby začaly ženy dělat stejnou práci jako muži. Nyní je běžné, že se ženy podílejí na řízení a rozvoji farmy, na které pracují společně s muži, přesto je např. papírování často považováno za odpovědnost žen. Existují farmy spravované ženami, které jsou zodpovědné za všechny úkoly, a můžeme vidět změny v rolích žen prostřednictvím větší rovnosti mezi muži a ženami.

V budoucnu se očekává, že se postavení žen změní. Existují iniciativy, které prosazují, aby ženy zastávaly více pozic na manažerských pozicích a měly by dostávat stejný plat jako muži. Očekávají se změny, ale to vyžaduje čas. V současné době v České republice nezaznamenáváme žádná konkrétní opatření zaměřená konkrétně na venkovské ženy.

Demografická a sociální situace

Genderová identita, tj. psychologická, sociální a kulturní konstrukce mužských nebo ženských charakteristik společensky přisuzovaných mužům a ženám, je internalizována prostřednictvím složitého procesu sociálního a individuálního učení. Toto je známé jako diferenciální socializace, ve které genderové role a stereotypy hrají zásadní roli.

V závislosti na pohlaví se muži a ženy socializují různě, a tak přiřazují hodnoty, chování a role, které od nich společnost očekává. Tímto způsobem jsou internalizovány genderové role a stereotypy.

Rozdělení práce podle pohlaví zahrnuje diferencované a hierarchické rozdělení úkolů, časů a mezer mezi muži a ženami na základě genderových rolí a stereotypů. Role pečovatelek spojených se ženami je tradičně zařazuje do domácí sféry a do mateřství, které není odměňováno ani sociálně oceňováno. Zatímco úloha poskytovatele

nebo vedoucí domácnosti spojená s muži jim naopak poskytla přístup do veřejného prostoru a k produktivní, placené a společensky hodnotné práci.

Muži a ženy se liší nejen svým zapojením do zemědělské výroby a životním stylem, ale také mírou účasti ve veřejné a politické sféře. Proto v této zprávě výraz „farmářka“ označuje ženy, které se aktivně podílejí na zemědělské produkci nebo jsou podporovány zemědělsky aktivní osobou, zatímco výraz „venkovské ženy“ se používá pro všechny ženy žijící na venkově oblasti, bez ohledu na zaměstnání nebo sociální postavení.

Polsko

Populace Polska je 38,344 milionu lidí, přičemž 23,095 milionu lidí žije ve městech (60 % populace) a 15,38 milionu lidí žije na venkově (40 % populace). V celkové populaci tvoří ženy téměř 52 %, přičemž 49,5 % (7,574 milionu) z nich žije ve venkovských oblastech. Na 100 mužů je ve městech 111 žen a na venkově 101 žen. Míra feminizace v celé zemi je 107 žen na 100 mužů (ke konci června 2018).

V posledních letech se vesnice stala atraktivním místem k životu. Proto byl pozorován nárůst počtu venkovských obyvatel a pokles počtu městských obyvatel. Tento růst byl ovlivněn dvěma faktory, pozitivním přirozeným nárůstem a pozitivní migrační bilancí do venkovských oblastí. Podle výzkumu provedeného Nadací pro rozvoj polského zemědělství (FDPA) jsou obyvatelé venkovských oblastí spokojeni s místem svého bydliště.

Analýza demografického potenciálu naznačuje relativně příznivější věkovou strukturu venkovského obyvatelstva. Ve venkovských oblastech bylo vyšší procento obyvatelstva v předpracovním věku než ve městech a nižší podíl obyvatelstva v postproduktivním věku. V roce 2016 bylo ve venkovských oblastech 59 osob v důchodovém věku na každých 100 obyvatel v produktivním věku. Ve městech to bylo 64 osob na 100 osob v produktivním věku.

Medián věku venkovských obyvatel byl v roce 2016 38,4 let a byl nižší než medián obyvatel měst, který byl 41,4 let. Současně v posledních letech byly pozorovány nepříznivé demografické trendy, jako je stárnutí populace a migrace lidí z okrajových venkovských oblastí. Podíl starší generace v Polsku, včetně venkovského obyvatelstva, patří mezi nejvyšší ze všech zemí EU. V Polsku bez ohledu na místo bydliště se střední délka života zvyšuje. Tento jev je patrný zejména u žen. Důsledkem je, že rozdíly v průměrné délce života mužů a žen v polských vesnicích (rozdíl 8,7 let) patří k nejvyšším v EU.

Přestože je úroveň plodnosti v polském venkově o něco vyšší než ve městech, narodilo se ve venkovských oblastech i ve zbytku Polska příliš málo dětí. To nezaručuje zastupitelnost generací a je nižší než průměrná hodnota v celé Evropské unii.

Španělsko

Zákon č. 45/2007 definuje venkovské prostředí jako „geografickou oblast tvořenou agregací obcí nebo menších místních subjektů definovaných správami, které mají populaci menší než 30 000 obyvatel a hustotu menší než 100 obyvatel na km²“.

Španělské venkovské prostředí se rozkládá na ploše 426 353 km² a integruje 6 694 obcí, což odpovídá 84,5 % národního území a 83 % z celkového počtu španělských obcí.

Ve venkovských oblastech žije 17,6 % španělské populace, což představuje celkem 8 238 248 lidí, z nichž 49 % jsou ženy a 51 % jsou muži.

Model sociální organizace podmínil účast žen na práci a rodinné strategii ve vztahu k zaměstnanosti tím, že učinil muže odpovědnými za ekonomickou stránku rodiny a ženy za péči o rodinu. Proto je práce vytvářející příjem považována za povinnost pro muže a za možnost pro ženy, přičemž jejich mzdy jsou vnímány jako pouhá rodinná pomoc, od které lze upustit.

Zonas rurales

Výraz genderové dělby práce lze pozorovat u žen, kterým se podařilo vstoupit na trh práce. Účast žen na pracovní síle nebyla doprovázena odpovídající účastí mužů na práci v domácnosti. Práce žen nekončí, když opouštějí pracoviště, ale prodlužuje se po celý den, snižuje dostupnost času a má vážný dopad na jejich zdraví a kvalitu života.

Výrazná maskulinizace venkovského obyvatelstva do věku 64 let ohrožuje rozvoj venkovských oblastí. Vysoká míra maskulinizace (věkové rozmezí 30-49 let) ukazuje, že na každých 100 mužů ve věku 30-49 let je pouze 84,7 žen. Vzhledem k tomu, že za péči o seniory odpovídají většinou ženy, bude mít výrazná nerovnováha mezi muži a ženami dopad na profesní dráhy žen a mužů a strategie na podpory rodiny, což pravděpodobně přispěje ke zvýšené péči ženami.

Vysvětlení spočívá také v migraci mladých venkovských žen do městského prostředí. Mladé ženy z venkovských oblastí jsou si vědomy důležitosti vzdělávání pro svůj osobní rozvoj a v mnoha případech mají středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání. Vzhledem k tomu, že vzdělávací střediska jsou obvykle umístěna v městských nebo příměstských oblastech, mimo venkovské oblasti, způsobují tak významnou ztrátu lidských zdrojů.

V důsledku tohoto vývoje by migrační toky a diskriminace žen na trhu práce mohly zdůraznit již tak maskulinizované venkovské obyvatelstvo.

Slovinsko

Podle posledních údajů je celková slovinská populace 2 080 908, z nichž 59 % žije v převážně venkovských regionech a 41 % v tzv. přechodném regionu (převážně venkovský region: „pokud je podíl obyvatelstva žijícího ve venkovských oblastech vyšší než 50“, pokud je podíl obyvatelstva žijícího ve venkovských oblastech mezi 20 a 50).

Ve venkovských oblastech je vyšší relativní váha starší populace; rozdíly ve vztahu k přechodným městským oblastem nejsou příliš vysoké, ale ukazují na určitý proces stárnutí ve venkovských oblastech.

Urban - rural typology of Slovenia
Source: SURS, 2017 & EUROSTAT, 2018

V posledních 50 letech slovinské ženy získaly právní rovnost s muži a rovné příležitosti pro zaměstnání na plný úvazek a vzdělání na univerzitní úrovni. Dobře rozvinuté systémy sociálního zabezpečení a zdravotnictví jsou pro ženy dalším bonusem.

Zatímco socio-ekonomická situace venkovských žen je podobná situaci většiny slovinských žen, farmářky jsou ovlivněny jinou sadou proměnných, která odlišuje jejich socioekonomické postavení od ostatních žen.

Farmářky jsou zřídka přítomny v jakékoli sféře veřejného a politického života země, na místní nebo národní úrovni. I v rámci stávajícího institucionálního rámce, který prosazuje práva a zájmy žen, je věnována malá pozornost problémům farmářek a kvalitě jejich života. Proběhlo několik výzkumů demografických údajů a z výsledků vyplynulo, že postavení farmářek je zanedbávané a marginalizované. (Vrbole, 1997).

Vzhledem k rychlé industrializaci ve slovinských městech v polovině 20. století se mnoho příležitostí k zaměstnání mimo farmu otevřelo pro muže. V některých případech převzaly odpovědnost za zemědělství ženy, zejména na smíšených farmách. Převzaly méně kvalifikovaná pracovní místa, která přinesla nižší výdělky a byla jim přiznána nižší sociální status (Barbič, 2000: 98). Muži, kteří ve městech pracovali jako městští migranti, přinášeli domů příjem, který zlepšil rodinný zemědělský rozpočet. Nové hodnoty, životní styl a informace, které postupně rozložily tradiční venkovskou rodinu, pocházely také z měst. (Dobravec, 2008).

V současné době roste trend migrace více u žen než u mužů z venkovských oblastí. Mladé, svobodné, venkovské ženy (do 30 let) mají sklon hledat zaměstnání mimo zemědělství, protože to vidí jako způsob, jak se osamostatnit a mít lepší život než jejich matky. Postavení matek je obvykle spojeno s finanční závislostí na manželech, s omezeným volným časem, pocitem osamělosti a izolace a nedostatkem veřejného uznání.

Venkovské ženy si často nemohou dovolat vzdělání, důchod a zdravotní pojištění. Často nemají vlastní dopravní prostředky, mají jen málo příležitostí k zábavě a možná i problémy se rodinou. Zdá se, že podléhají tradičním postojům, které zdůrazňují víru, že muži jsou lepší než ženy. Tyto hodnoty omezují jak kreativitu, tak iniciativu farmářek. (Mere Petri a Verbole, 1996). (Vrbole, 1997).

Francie

Venkovské oblasti jsou ve Francii významné, ale počet obyvatel, kteří tam žijí od roku 2006 klesá. Počet žen však od roku 2004 neustále roste.

Ženy žijící na venkově jsou často starší než ženy žijící ve více urbanizovaných oblastech, ale s větší pravděpodobností budou žít s rodinou. Pravděpodobně dosahují také vyššího vzdělání než muži žijící ve stejné oblasti, přesto je jejich pracovní status nejistý. Rovněž je méně pravděpodobné, že budou mít vyšší vedoucí postavení než ženy žijící v městských oblastech.

Ženy mají větší šanci pracovat v neformální ekonomice než muži; jak je popsáno ve studii „Profesní postavení venkovských žen v EU“ (EP, květen 2019). Francie má po Švédsku, Španělsku a Německu nejvíce zaměstnankyň v neformální ekonomice.

Ženy ve venkovských oblastech jsou relativně staré. Polovina z nich má více než 49 let, zatímco ve zbytku země je polovina žen mladších 41 let. Důvodem je zejména skutečnost, že většina žen ve vedení farem zastává tuto pozici po odchodu do důchodu svých manželů. V 88,2 % případů je převod farem z muže na ženu. Proto je průměrný věk farmářů 49,2 let, zatímco farmářek je 53,2 let.

Ve venkovských oblastech žije méně svobodných žen. Život ve dvojicích je běžnější ve venkovských oblastech než na jiných místech: 61,8 % venkovských žen ve věku 15 a více let a 63,4 % mužů žije v párech, zatímco 56,1 % a 61,6 % v hustěji obydlených oblastech.

Česká republika

Současné teritoriální rozložení se snížením počtu obyvatel v obcích v České republice je ovlivněno zejména následujícími faktory:

- Proces suburbanizace, ve kterém se obce dynamicky rozvíjejí v příměstských zónách velkých měst. To lze vidět u Prahy, přičemž města obvykle zaznamenávají pokles počtu obyvatel;
- Aspekt umístění obcí ve vztahu k regionálním sídelním centrům - obce nacházející se ve vzdálených lokalitách obvykle zaznamenávají úbytek obyvatelstva;
- Věková struktura populace - v oblastech s vyšším podílem mladších obyvatel (severní a severozápadní Čechy, východní Morava), přirozený přírůstek a obce v oblastech s vyšším věkovým indexem (např. část středních a východních Čech) jsou patrné ve vývoji populace, obvykle vykazují negativní populační bilanci.

Významné rozdíly mezi venkovem a městem umožnily jasné rozdělení těchto oblastí během historického vývoje společnosti. Podíl městského a venkovského obyvatelstva je dlouhodobě stabilní, avšak transformace agrární společnosti na průmyslovou společnost vede k významnému nárůstu teritoriální koncentrace obyvatelstva (urbanizace) a ke zvýšení podílu městského obyvatelstva.

Zaměstnanost

EU byla důležitá při utváření a prosazování rovnosti žen a mužů, práv žen prostřednictvím politiky a právních předpisů. Německo a Francie byly v popředí schválených vnitrostátních předpisů o stejném odměňování mezi muži a ženami. V roce 1957 založení základů EU Římskou smlouvou obsahovalo rovnoměrné odměňování za stejnou práci napříč svými členskými státy.

Od sedmdesátých let přijala EU třináct směrnic o rovnosti, které ženám v členských státech zaručují přístup k rovným právům a rovnému odměňování a připravují prostor pro zvýšení účasti žen na trhu práce a jejich ekonomické nezávislosti.

Dnes se ženy podílejí na výrobě poloviny světového jídla, dělají dvě třetiny světové práce, přesto získávají pouze 10 % světového příjmu. Přestože nerovnost mezi muži a ženami přetrvává kvůli nedostatku pracovních příležitostí, nižším platům a nedostatečné účasti na rozhodování, rozdíl ve venkovských oblastech je větší.

Polsko

Pokles nezaměstnanosti je velmi pozitivním jevem v Polsku i ve venkovských oblastech. Po roce 1989 byla nezaměstnanost jedním z nejzávažnějších sociálně-ekonomických problémů ve venkovských oblastech v Polsku. V současné době je míra nezaměstnanosti v Polsku nižší než průměrná míra v EU. Míra nezaměstnanosti ve venkovských oblastech je vyšší u žen než u mužů, ale zároveň se vyznačuje sestupným trendem.

Pracovní aktivita venkovských obyvatel v Polsku se zvýšila. Navzdory výraznému zlepšení v posledních letech je však míra zaměstnanosti venkovského obyvatelstva v Polsku stále nižší než průměr EU a vnitrostátní ukazatele většiny zemí EU. To se týká zejména žen, mladých lidí ve věku 15–24 let a starších lidí ve věku 55–64 let).

Disponibilní příjem na osobu ve venkovské domácnosti (1214 PLN) je ve srovnání s městem nižší (1642 PLN). V letech 2004–2016 se nominální příjem na obyvatele venkovských obyvatel zvýšil o 118 % a příjem městských obyvatel o 94 %. Současné byla diverzifikace příjmů domácností ve venkovských oblastech vyšší než ve městech.

Mezi sociálně-ekonomickými skupinami domácností byly v zemědělských podnicích zaznamenány nejvyšší nerovnosti z hlediska příjmů v roce 2016.

Jedná-li se o vzdělání (vysokoškolské a sekundárního vzdělávání), je patrné zlepšení úrovně vzdělávání ve venkovských oblastech. Ve vztahu k městům však stále existují velké rozdíly. Za posledních dvacet let se procento venkovských obyvatel s vysokoškolským vzděláním zvýšilo z 2 % na 12 %, se středoškolským vzděláním se zvýšilo 16 % na 27 %, zatímco u základního vzdělání kleslo z 56 % na 30 %.

Základní obtíže při dosahování profesních cílů žen souvisejí s následujícími faktory:

- nedostatečný přístup a možnost dalšího vzdělávání nebo vysokoškolského vzdělávání,
- nedostatečný přístup k sociální infrastruktuře (pečovatelské a vzdělávací instituce),
- nedostatečný počet zaměstnavatelů na místním trhu práce (zejména na periferii),
- nedostatečný přístup k veřejné dopravě, špatný stav silniční infrastruktury a cestovní náklady na vzdálené pracoviště,
- obavy a stereotypy zaměstnavatelů týkající se žen v plodném věku.

Problémy, kterým čelí současné ženy žijící na venkově, mohou mimo jiné zahrnovat:

- málo míst mimo zemědělství,
- méně příležitostí ke vzdělání a další kvalifikaci,
- obtížnější přístup ke kultuře a zábavě, ke sportovním a rekreačním zařízením,
- horší veřejná doprava; vzdálenost do místa zaměstnání,
- omezený přístup k topným a kanalizačním sítím než ve městě,
- nedostatek sociální infrastruktury, jako je péče o děti (mateřské školky) a péče o seniory (pečovatelské domovy).

Španělsko

Převládající vzdělanostní úroveň venkovské populace u mužů i žen odpovídá základnímu a sekundárnímu vzdělání. Vysokoškolské vzdělávání je u žen vyšší u a to 22,8 % oproti 15,6 % u mužů.

Věk je ukazatel, který souvisí s úrovní vzdělání a s procesy společenské změny, kdy mladší generace má tendenci mít zvýšenou úroveň středního a vyššího vzdělání.

Venkovský trh práce v současné době není dostatečně dynamický, aby absorboval celou populaci v produktivním věku žijící ve venkovských oblastech. Míra aktivity populace ve věku 20 až 65 let ve venkovských oblastech je 73 %, což znamená, že více než čtvrtina populace je definována jako neaktivní.

Situace ve venkovských oblastech je charakterizována nízkou mírou zaměstnanosti (61,9 %), která se zhoršuje u žen (49 % ve srovnání s 72,3 % u mužů), což potvrzuje význam vytváření a udržování pracovních míst pro udržitelnost venkovského prostředí. Tato udržitelnost však vyžaduje také další opatření, jako je poskytování služeb a infrastruktury ve venkovských oblastech a podpora spoluzodpovědnosti mezi muži a ženami, které zaručují začlenění a trvalost žen na trhu práce.

Manželství a mateřství jsou i nadále jednou z hlavních příčin opouštění pracovního života žen.

Vysoká míra nezapojení žen do práce (38,4 %), spolu s vysokým procentem žen vykonávajících neplacenou domácí práci ve srovnání s muži (29,8 % oproti 0,5 %), zpochybňují, zda je nízká přítomnost žen na venkovském

trhu práce související s nedostatkem pracovních příležitostí nebo s rodinnými a pečovatelskými povinnostmi spojenými s tradiční ženskou rolí žen. Nečinnost žen by v tomto případě byla více spojena s nedostatkem rovných příležitostí mezi muži a ženami, nedostatkem společenské odpovědnosti a platnosti rodinného modelu jediného živitele rodiny (muže).

Většina (72,8 %) žen zaměstnaných ve venkovských oblastech pobírá mzdu. 51,1 % má smlouvu na dobu neurčitou a 70,9 % pracuje na plný úvazek. 78,5 % venkovských žen pracuje v odvětví služeb, zatímco nekvalifikovaní pracovníci představují 32,7 %. 37,6 % venkovských žen cestuje denně, zatímco 58,0 % pracuje v jiné obci a 66,7 % používá soukromé vozidlo.

Hlavní projevy diskriminace žen ve venkovských oblastech v zaměstnání jsou následující:

- Diskriminace podle pohlaví: ženy jsou nadměrně zastoupeny v příjmech od 400 EUR do 1 000 EUR, zatímco muži jsou nadměrně zastoupeni v příjmech v rozmezí od 1 000 EUR do 1 400 EUR.
- Horizontální segregace: ženy jsou nadměrně zastoupeny v sektoru služeb, zatímco muži jsou nadměrně zastoupeni v zemědělství, průmyslu a stavebnictví.
- Vertikální segregace: koncentrace žen v nejnižších pozicích hierarchie.

Míra zaměstnanosti se ve starší věkové skupině se snižuje z 50 na 65 let, s nejvýraznějším poklesem u žen. Rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů se s věkem zvyšuje. Neaktivita zaměstnanosti žen se zvyšuje se stárnutím s trvalým poklesem nábory ve starší věkové skupině, což zvyšuje úroveň samostatné výdělečné činnosti v této skupině.

Slovinsko

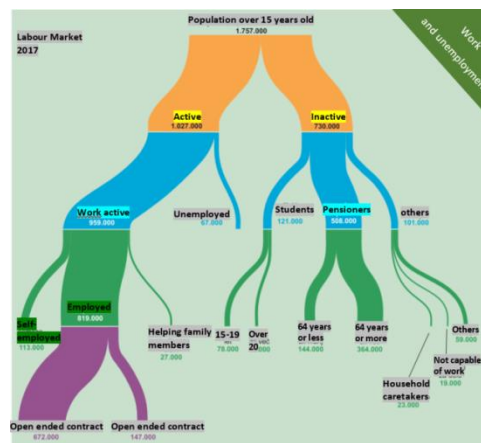
Muži mají lepší přístup k nezemědělským pracovním místům ve venkovských oblastech, zatímco ženy v mnoha případech zastávají neregistrovaná pracovní místa (práce v domácnosti a v zemědělství). Ústava z ledna 1946 zajistila možnost soukromého vlastnictví. Zákon neumožňoval zemědělcům najímat zaměstnance a protože průměrné farmy byly tak malé (5 ha), byli zemědělci nuceni hledat zaměstnání jinde a odpracovat odpoledne na své farmě (kompenzace nízkých mezd), což vedlo k deagrarianizaci.

500 000 žen žijících na slovinském venkově jsou dělnice, obchodnice, učitelky, zdravotní sestry a farmářky. 60 000 farmářek žijících na rodinných farmách představuje 3 % celkové populace (12 % žen žijících na venkově Slovinska). Téměř třetina těchto žen nemá vlastní příjem (Barbi¹, 1994) a mnoho z nich žije v obtížných podmínkách.

V roce 2013 byla míra zaměstnanosti obyvatelstva pracujících ve venkovských oblastech o 8 % nižší u žen (63 %) než u mužů (71,2 %). Trend nezaměstnanosti ve venkovských i městských regionech klesá, s poklesem jsou venkovské oblasti vyšší.

Trh práce ve Slovinsku je horizontálně a vertikálně segregován podle pohlaví. Mezi zaměstnanci ve službách převažují ženy, zejména v oblasti zdravotní, sociální péče a vzdělávání. Ženy jsou nejméně zaměstnané ve stavebnictví a těžbě. Podíl žen na nejvyšších a nejvíce placených pracovních místech je nižší než podíl mužů, přestože v průměru dosahují vyšší úroveň vzdělání a kvalifikace.

Údaje za rok 2011 ukazují, že průměrný hrubý plat žen byl o 4,6 procentního bodu nižší než průměrný hrubý plat mužů. Rozdíl v odměňování žen a mužů je nejvyšší mezi dobře vzdělanými zaměstnanci (terciární úroveň); ženy vydělávají v průměru 81,32 % mužských mezd. Údaje podle věkových skupin také ukazují, že ženy vydělávají v

průměru méně než muži ve všech věkových skupinách, s výjimkou věkové skupiny 55–64 let.

Francie

Z hlediska zaměstnanosti jsou venkovské oblasti stále velmi zaměřeny na zemědělství. Z 4,6 milionů pracovních míst na venkově je však výrobní odvětví, ať už průmyslové nebo řemeslné, nejvíce zastoupeno a to 14 % (10 % na vnitrostátní úrovni). 11 % venkovských pracovních míst je zemědělských a představuje 3 % na vnitrostátní úrovni. Následuje sektor stavebnictví a veřejných prací s 8,8 % a 6,5 % na vnitrostátní úrovni.

Venkovské oblasti proto významně přispívají k národní zaměstnanosti. Zbytek pracovních míst odpovídá sektoru služeb 66 %. Některá pracovní místa jsou však méně zastoupena, například management, výzkum nebo intelektuální služby.

Mnoho žen pracujících ve venkovských oblastech čelí potížím, jako je sladění pracovního a rodinného života. Například není snadné vzít si dovolenou, když jste zemědělec. Existuje také izolace, která může být přítomna mezi ženami žijícími samostatně nebo dokonce může docházet k domácímu násilí. Ve venkovských oblastech mají obyvatelé často potíže s přístupem k různým službám, jako jsou školy, nemocnice, obchody, a jejich mobilita může být komplikována kvůli odlehlosti infrastruktury a nedostupnosti veřejné dopravy.

Česká republika

Ženám je na českém trhu práce dlouhodobě věnována zvýšená pozornost. Otázka žen je ve Strategii politiky zaměstnanosti pro rok 2020 samostatně identifikována.

V České republice jsou identifikovány tyto problémy:

1. Nízká zaměstnanost žen a zejména vysoká nezaměstnanost starších žen;
2. Jeden z největších rozdílů v odměňování v EU;
3. Vysoký podíl žen ohrožených chudobou, zejména ve zvláštních věkových kategoriích;
4. Vysoká horizontální a vertikální segregace na trhu práce;
5. Diskriminace a znevýhodnění žen na trhu práce z důvodu péče o děti či blízké;
6. Nízká motivace a neznalost zaměstnavatelů v oblasti genderové rovnosti;
7. Nízký počet podnikatelek, zvyšující se počet nedobrovolných podnikatelek;
8. Obtěžování a sexuální obtěžování na pracovišti.

Míra zaměstnanosti žen ve věkové skupině 20–64 let je jedním z cílů národní politiky zaměstnanosti s cílem 65 % do roku 2020. V roce 2010 činil tento ukazatel 60,9 % a od té doby se zvyšuje a v roce 2013 dosahuje průměrné hodnoty 63,8 %. Nejnížší míra zaměstnanosti žen převládá v mladších (do 35) a starších (55+) věkových skupinách.

Zásadním problémem zaměstnanosti žen je nedostatek času na sladění rodinného a pracovního života, přičemž hlavním problémem je nemožnost přístupu ke kvalitní a dostupné péči o děti. Problémem je také sladění mateřství a studia mimo oblast zaměstnání, což má negativní dopad na mladší věkové skupiny.

Problém mateřství spočívá nejen v ekonomické nečinnosti matky během rodičovské dovolené, ale také v dlouhodobém odloučení od profesního života a z toho vyplývající tzv. "zastarávání" jejich kvalifikace. Dlouhodobé oddělení od trhu práce v současné dynamicky se rozvíjející ekonomice významně přispívá ke ztrátě konkurenceschopnosti žen v produktivním věku na trhu práce a k jejich znevýhodnění vůči mužům, včetně omezení dalšího profesního růstu.

Přístup zaměstnanců a/nebo zaměstnavatelů a obecné sociokulturní a právní prostředí České republiky jsou některé z překážek, které brání využívání flexibilnějších přístupů k organizaci práce, jako je zaměstnání na částečný úvazek.

Nevýhody žen na trhu práce však souvisí nejen s výše uvedenými objektivními důvody, ale také s diskriminačními postoji zaměstnavatelů vyplývajících ze sociokulturního prostředí české společnosti. Ženy jsou obecně placeny méně než muži, zejména ve vyšším věku. Rozdíl v odměňování žen a mužů vyjádřený rozdílem v odměňování žen a mužů (GPG) na průměrné mzdě je asi 15,6 % a vrcholí ve věkové skupině 30–39 let na 22 %.

Na českém trhu práce jsou navíc ženy znevýhodněny segregací trhu v sektorech, oborech a pozicích. Pouze 4 % žen pracují na vedoucích pozicích; tento rozdíl ještě více vyniká ve srovnání s vysokým vysokoškolským vzděláním žen.

Podnikání venkovských žen

Zahájení podnikatelské činnosti je pravděpodobně výsledkem individuální motivace ve více či méně příznivém kontextu. Podmínky kulturního a geografického prostředí mohou tyto iniciativy zvýhodnit nebo je znemožnit, aby byly nakonec vyřazeny nebo selhaly.

Jednou z proměnných, které by mohly být a priori určující, je velikost trhu pro danou aktivitu. Něco, co by v případě menších oblastí mohlo výrazně odradit venkovské podnikání žen.

V žádném případě by se nemělo zapomínat, že velikost trhu nesouvisí pouze s populací, ale také s přístupem na jiné trhy. Proto je opět důležitá dobrá komunikace mezi městy. To vše však bude záviset na druhu prováděné činnosti a na existenci silných konkurentů na cílových trzích.

Podle výzkumu jsou mladé a venkovské ženy dobře vzdělané. To se významně promítá do přijímání nových výzev, které jsou projevem pozitivně vnímaného podnikání. Mezi výhody žen žijících na venkově na trhu práce patří vzdělání, kvalifikace, odborná praxe, schopnost pracovat v týmu, kreativita, odolnost vůči stresu, dobrá organizace práce, smysl pro zodpovědnost, disciplína a soustředění na plnění úkolů.

Polsko

Polsko se vyznačuje velmi vysokou mírou samostatně výdělečné činnosti žen. V tomto ohledu zauímají polské ženy v Evropě páté místo po Řekyních, Italkách, Chorvatkách a Portugalkách. Údaje Eurostatu ukazují, že téměř jedna ze sedmi polských žen byla v roce 2010 samostatně výdělečně činná. Účast polských žen mezi zaměstnavateli je podobná - téměř jedna ze tří zaměstnavatelů v Polsku je žena. V Evropě pak patří Polsku v tomto ohledu čtvrté místo.

Ženy ve venkovských oblastech představují pozitivní přístup k profesní činnosti a jsou schopny posoudit přínosy spojené s touto činností. Statistiky ukazují, že se snaží pracovat mimo zemědělství. Mnoho z nich by chtělo založit vlastní společnost a mimo práci na farmě.

Obec je oblastí, která napomáhá rozvoji podnikání. V této dimenzi lze pozorovat mírnou výhodu mužů oproti ženám, protože téměř o 8 % více mužů provozuje svůj vlastní podnik ve srovnání se ženami (22,1 %; hlavně jedná-li se o samostatně výdělečnou činnost).

Profesní aspirace jsou ovlivněny hlavně faktory, jako jsou: věk, velikost farmy, rodinný stav nebo celkový status žen na farmách. Ve výzkumu Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova - MRiRW (2012) jsou nastíněny následující vzorce:

- Čím je žena starší, tím častěji jsou její aspirace spojeny se zemědělskou činností, zatímco čím mladší žena, tím častěji její aspirace nesouvisí se zemědělstvím;
- Čím větší byla farma, tím častěji se ženské touhy týkaly zemědělské činnosti;
- Snahy nesouvisející se zemědělstvím jsou častěji pozorovány u nesezdaných žen, případně odloučených nebo rozvedených;
- Aspekty nesouvisející se zemědělstvím jsou častěji pozorovány u nezemědělských žen.

Podle Stępnika (2019) jsou ženy dobře motivovány k podnikání, protože (především) chtějí být nezávislé, získat vyšší výdělek pro vlastní potřeby, podporovat své rodiny a investovat.

V dnešní době je žena často nejen hospodyňkou. Může mít také profesionální kariéru nebo řídit vlastní úspěšnou společnost. Kromě role manželky a matky je stále více viditelná její role v oblasti společenského, hospodářského, politického a kulturního života. Na jedné straně to přispívá ke zvyšování sociální prestiže ženy v domě, včetně její důležitosti a postavení doma i v místním prostředí. Na druhé straně jsou ženy zatíženy většími zodpovědnostmi za rodinné a mimopodnikové povinnosti (sociální a profesní).

Španělsko

Mnoho žen ve venkovském prostředí našlo řešení v samostatné výdělečné činnosti z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. V obcích s méně než 5 000 obyvateli však podíl podnikatelek výrazně klesá až na 4,5 %. Mezi obyvateli s 5 000 až 10 000 obyvatel je podíl vyšší než mezi obcemi s více než 10 000 obyvateli (9 % a 8,4 %) a dokonce klesá v městských oblastech, kde je větší počet obyvatel (6,4 %).

Nejdůležitějším rizikovým faktorem pro všechny ženy při zvažování zahájení podnikání je příjmová nejistota (46,1 %) následovaná možností bankrotu (20,2 %), ztrátou majetku (11,1 %) a pracovní nejistotou (9,1 %).

Pokud jde o neúspěch v podnikání, 4,8 % venkovských žen začalo v určitém okamžiku podnikat a poté jej muselo opustit. Měřeno jako míra opuštění (z celkového počtu těch, kdo zahájily činnost), 37,8 % venkovských žen opustilo obchodní činnost. Jinými slovy, téměř dvě z pěti žen, které zahájily nebo převzaly podnikání nebo podnik, nepokračovaly a již nejsou samostatně výdělečně činné.

Jako důvod opuštění je neúspěch podnikání jediným důvodem, který překračuje důvody související s rodinným a osobním životem, jako jsou osobní motivy, manželství a narození. To má za následek nerovnoměrné rozdělení práce v domácnosti, rozdílné využití času mezi ženami a muži a obecně nerovnosti mezi muži a ženami.

Slovensko

Podnikatelky se stávají stále více úspěšnějšími ve svých podnicích. Hlavním důvodem je skutečnost, že ženy mají více příležitostí k odborné přípravě, sociální integraci a přístupu k informacím. Proto je velmi běžné, že ženy vytvářejí podnikatelské nápady a koncepty. V současné době je na farmách sociální péče dobře rozvinutá. Existuje mnoho možných inovativních přístupů. Pokud je projekt dobře navržen s dobrým týmem za ním, trh rozpozná potenciál.

Mladé ženy se často rozhodují pro nezávislou podnikatelskou cestu ve formě doplňkových činností na farmě. Tyto ženy jsou velmi dobře vyškolené, vzdělané, podnikavé a vynalézavé - a často vedou doplňkovou činnost na farmě. Ženy mají přístup k informacím o výrobních technologiích a zpracování ve Zemědělské poradenské službě, zemědělských vzdělávacích institucích a dokonce i online, protože mnoho lidí mluví plyně cizími jazyky.

Pro doplňkové činnosti si musí každá farma najít svou vlastní cestu. Zemědělská poradenská služba jim také může pomoci informovat je o kurzech, školeních a seminářích. V této oblasti je však stále příliš málo znalostí nebo alespoň nedostatek znalostí o cílové skupině.

Zemědělský poradenský servis díky svému úzkému kontaktu se zákazníky často zkoumá trh a přizpůsobuje se potřebám spotřebitelů. V závislosti na jednotlivcích - někdy jsou iniciátory rozvoje podnikatelského nápadu na farmě samotné, často zahrnující partnera nebo celou rodinu.

Česká republika

Ženy často začínají podnikat ve věku 30 - 35 let. Mnoho z nich pracuje v podnikatelském nebo obchodním sektoru. Podíl žen v podnikatelském sektoru v České republice se pohybuje kolem 30 %. Tento podíl však zahrnuje i ženy, které pracují na živnostenský list pro jednoho zákazníka (tzv. Schwarzův systém). Na druhé straně tento podíl nezahrnuje ženy, které podnikají společně se svým manželem v rodinném podniku, kde jsou manželé ve většině případů uvedeni jako podnikatelé a majitelé podniků.

Podpora rozvoje podnikání v České republice není dostatečná. Je nezbytné snížit daně, aby se dosáhlo vyššího hospodářského růstu, protože minimální daně jsou vysoké (přes 30 %), vysoké poplatky za sociální zabezpečení vedou mnoho podnikatelů ke ztrátám a mnoho zaměstnanců tak ztratilo zaměstnání.

Ženy podnikatelky v České republice paradoxně nemají nárok na sociální dávky za péči o své nemocné děti. Mají také horší přístup ke stále vzácnějším předškolním zařízením. Pomoc v domácnosti - od hlídání dětí po mateřské školky - není v České republice zatím daňově uznatelnou položkou a stát nemotivuje vytváření pracovních míst na částečný úvazek. Státní zařízení péče o děti také není řešeno státem. Tyto nevýhody spolu s vysokým zdaněním a současnou úpravou sociálního a zdravotního pojištění musí být v budoucnu odstraněny, aby se zlepšila celková situace a příležitosti pro ženy.

Ženy a zemědělství

Ženy v zemědělství nejsou novým trendem, jejich uznání a přínos pro venkovské hospodářství se však opakovaně přehlížely. Rodinné farmaření je nejběžnějším modelem provozního zemědělství v Evropské unii, ve kterém 76,5% práce vykonává zemědělec nebo jeho rodinný příslušník. Práce, kterou vykonávají manželky a další členky rodiny, často představují „neviditelnou práci“. Tyto ženy často nemají profesionální status, což znamená, že nemají žádnou ochranu sociálního zabezpečení, mateřskou nebo nemocenskou odměnu atd.

Práce venkovských žen se v jednotlivých členských státech liší a je často důležitým zdrojem dodatečných příjmů zemědělců. Mnoho žen najde práci mimo farmu buď na částečný úvazek, nebo na plný úvazek. Tyto ženy často na farmě také pomáhají a přispívají do zemědělských podniků provozováním domácnosti a výchovou rodiny. Tato práce je často ignorována.

V celé EU tvoří ženy 45,9 % celkové pracovní síly. Když se podíváme na zemědělství, klesne toto číslo na 35,1 % zemědělské pracovní síly. Přestože jsou ženy celkově nedostatečně zastoupeny, je to zvláště patrné v zemědělství.

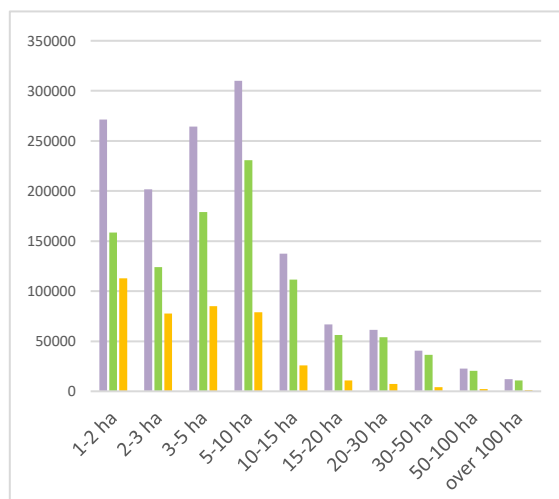
Ženy vlastní méně než 15 % půdy na celém světě a v EU spravují ženy pouze 30 % zemědělských podniků. Dynamická atmosféra v rodinách, kde je žena (spolu) majitelkou farmy, se liší, protože žena má větší možnost spolurozhodování o farmě a investicích. Ke změně současné situace by bylo nutné:

- Změnit tradiční stereotypy, které ženám dávají podřízené postavení. Toho lze dosáhnout zvýšením informovanosti, vzděláváním, začleněním do veřejného života, propagací atd.
- Stejná odměna za práci žen a větší odpovědnost za vedoucí roli v rodinném a veřejném životě.
- Prezentovat příležitosti k získání vlastního příjmu a stimulovat podnikatelské myšlení a angažovanost.

Polsko

Ženy žijící na venkově byly tradičně spojeny s prací na farmě. V současné době se odhaduje, že přibližně 40 % zaměstnaných žen na polské vesnici je zaměstnáno (na plný úvazek) v zemědělství.

Ženy představují (celkem) více než 29 % zemědělských manažerů v Polsku - v souladu s údaji Eurostatu. Jedná se o jeden z nejvyšších výsledků v Evropské unii, pouze ve třech dalších pobaltských zemích a také v Rakousku a Rumunsku je tato míra vyšší. Procento žen provozujících farmy se s velikostí farmy snižuje. Největší počet farem spravovaných ženami v Polsku tvoří malé farmy o rozloze 1-5 hektarů. Ve skupině 10–15 hektarů je každá desátá farma řízena ženou. Relativně málo žen provozuje farmy o rozloze přes 15 hektarů.

Participation of women in the management of farms in the division into area groups. Source: EUROSTAT

Ne všechny ženy, které hospodaří s farmami, jsou zaměstnány výhradně na farmě - téměř jedna ze tří z nich kombinuje svou práci s prací mimo farmu.

Výsledky studie Agribus 2014 provedené na žádost banky BGŻ ukazují jasný vzorec zvyšování podílu žen v zemědělství. Moderní polská farmářka je stále vzdělanější, s průměrným věkem čtyřiceti let a lepším dopadem na rozhodnutí farmy než v předchozích letech. Podle názoru Poloczka (2019): „Farmářky přinášejí na své farmy: ženskou intuici, odvahu, vytrvalost při dosahování cíle a trpělivost při jeho realizaci, důslednost v akci a vysokou duševní odolnost vůči stresu. Za prvé, jsou velmi podnikatelské, investují moudře. Díky tomu farmářky neustále trénují - své farmy spravují moudře “

Kościej (2019) upozorňuje na výjimečnou predispozici farmářek: „Při provozování farmy má žena spoustu fyzické práce, kterou (bez ohledu na počasí) je třeba provést v určité době. Musí se také starat o jídlo, vzhled, lékařskou péči, péči o chrup a poskytnout svým dětem vzdělání na odpovídající úrovni: musí pomáhat dětem při přípravě na výuku, poskytovat doučování (platit za doučování, odvést na doučování a mnoho dalších úkolů.) Musí být schopna plánovat výdaje, mít kontrolu nad časem, organizovat všechny farmářské a domácí práce, aby zajistila jejich vzájemnou interakci. Organizace pracovní doby na farmě je prioritou. Žena musí být všestranná, musí dokonce být schopna opravit základní domácí vybavení - musí jen držet nohy na zemi“.

Španělsko

Proces modernizace v zemědělství proběhl v druhé polovině minulého století, což se časově shoduje s následnou krizí tradičního zemědělství. Počet obyvatel zaměstnaných v primárním sektoru se snížil a současně došlo ke složitějšímu vyjádření funkcí práce ve venkovských oblastech.

Ve Španělsku je podle posledního agrárního sčítání lidu 646 403 mužů, kteří vlastní farmy, ve srovnání s pouhými 283 291 žen. Na jedné straně je podíl žen zaměstnaných ve venkovských oblastech, které se zabývají zemědělstvím 9,2 %, zatímco podíl mužů ve venkovských oblastech věnovaných zemědělství je 21,1 %.

Je třeba říci, že v případě práce na venkově je mnoho úkolů prováděných v terénu (sklizeň ovoce, setí, plantáže atd.) sezónní. Výsledkem je vyšší míra sezónní zaměstnanosti v zemědělství než v jiných průmyslových odvětvích. Zatímco průměrná celostátní míra sezónnosti je 25,1 % bez rozdílu pohlaví, v zemědělství míra sezónnosti přesahuje 60 %. Podle dohody o hospodářském partnerství je v zemědělství v sezónním srovnání vyšší míra zaměstnanosti žen (74,2 %) než mužů (58,6 %).

Role žen na rodinných farmách vedle jejich manželů je zásadní. Tato práce však není odměňována a nedává jim žádná práva.

Základním cílem zákona č. 35/2011 o společném vlastnictví zemědělských podniků bylo zvýšit povědomí o příspěvku žen a jejich uznání za práci, kterou vykonávají. Cílem zákona bylo, aby se ženy staly spoluhlajitelkami podniků a požívaly stejných práv jako jejich manželé. K dnešnímu dni se však počet žen, které využívaly společné vlastnictví, v době přijetí zákona ukázal být nižší, než se očekávalo.

Ve stejném duchu a pokud jde o začlenění mladších žen do zemědělství, je tento podíl stále nižší než u mužů, pouze 27 % mladých lidí, kteří se účastní zemědělské činnosti ve Španělsku, jsou ženy.

Slovinsko

Slovinská krajina se pomalu mění; zemědělské podniky mizí a byly nahrazeny novými budovami a podniky zaměřenými na pohostinství. Výsledkem je, že zaměstnanci z městského prostředí mění venkovskou krajinu a způsob života. To poskytuje poměrně dobré připojení k infrastruktuře a vyšší životní úrovni s lepším přístupem k informacím. Se stárnoucí populací počet typických tradičních rodin klesá a je nahrazován stále farmářskými rodinami, kde ženy dostávají rovnocennější roli s muži. To je pravděpodobně také ovlivněno lepším vzděláváním a informovaností o otázkách rovnosti. Přesto stále existují genderové rozdíly; více žen je nezaměstnaných a stále více žen vykonává práci v domácnosti, péči o děti a seniory. Ženy v průměru nedosahují stejné úrovně příjmu jako muži a jsou méně zastoupeny na vedoucích pozicích.

V roce 2012 pracovalo v zemědělství 37 000 žen (v roce 1991 to bylo 55 000), což znamenalo, že téměř 9 % všech slovinských pracujících žen pracovalo v zemědělství. Průměrný věk farmářek činil 51 let a v průměru farmářka pracovala 39 hodin týdně.

V posledních deseti letech vzrostla úroveň vzdělání farmářek. V roce 2002 mělo téměř 70 % venkovských žen pouze základní vzdělání nebo dokonce nižší, v roce 2012 toto procento kleslo na necelých 50 %.

Podíl žen na pravidelné pracovní síle za zemědělský podnik ve Slovinsku je vyšší než průměr za celou EU-27. V roce 2010 bylo 42 % žen zaměstnáno jako běžná pracovní místa v zemědělském podniku v EU-27, zatímco ve Slovinsku to bylo 46 %. Pokud jde o mužské manažery farem a ženské manažerky farem na úrovni EU 27,9 % to byly ženy a 72,1 % to byli muži. Ve Slovinsku bylo 22,8 % zemědělských manažerů ženy a 77,2 % muži. Míra nezaměstnanosti ve venkovských oblastech je obecně vyšší než v městských oblastech.

Ve Slovinsku by se daly rozlišit dvě odlišné skupiny slovinských farmářek - nezávislé farmářky a tradiční farmářky (Mele-Petri a Verbole, 1996).

- Nezávislé farmářky mají stejné postavení jako muži (jejich otcové, manželé, bratři nebo synové) nebo mají mírně privilegované postavení. Pokud jde o majetek, tyto ženy žijí na menších farmách, které se zabývají doplňkovými činnostmi. Mužští členové rodiny jsou obvykle zaměstnáni mimo farmu (pokud nejsou k dispozici žádné jiné zdroje příjmů), protože většina slovinských zemědělských rodin se nemůže žít jen zemědělstvím.
- Tradiční farmářky nemají v domácnosti nebo na farmě stejné postavení jako jejich mužští příbuzní. V této skupině muži obvykle pracují výhradně na farmě a zaměstnání mimo farmu je vzácné.

Většina zemědělských nástupců jsou muži a kvůli genderovým stereotypům ženy nejsou vhodnými kandidáty na vedení farmy, farmu často převzme zeť namísto dcery. Ženy na farmách jsou docela závislé na mužích; v mladších generacích je však odklon od tradičního rozdělení rolí, protože mladší muži také vykonávají domácí práce.

Na farmách je také problém u svobodných mladých mužů, protože ženy se nechtějí žít takovým způsobem života, jen velmi málo lidí přichází na farmu z městského prostředí.

Francie

V roce 2015 pracovalo v zemědělství více než půl milionu žen: 111 800 z nich jako manažerky na farmách nebo manažerky, 28 500 pracovník v zemědělských podnicích a 387 000 v zemědělské výrobě. V roce 2015 představovaly ženy téměř čtvrtinu všech zemědělských manažerů (23,9 %). Tento podíl je stabilní již 10 let. Mezi hlavní obory činnosti zemědělských manažerů patřilo odvětví hovězího a mléčného masa (17,5 %), obilovin a průmyslových plodin (16,7 %) a nespecializovaných plodin a hospodářských zvířat (12,8 %). Díky vysoce rozvinuté mechanizaci je nyní pro ženy dostupnější práce se zemědělskými stroji. Je třeba zdůraznit, že v současné době má 44 % žen diplom, ve srovnání s pouhými 33% muži.

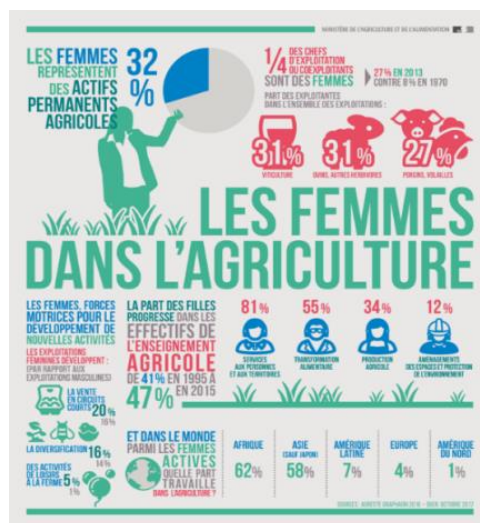
Pokud jde o vedení žen v zemědělských podnicích, většina osob starších 40 let převzme farmy, které dříve řídili muži. Zatímco ženy mladší 40 let jsou častěji viděny jako vedoucí na malých farmách. Chov je preferovaná zemědělská činnost, zejména chov ovcí a koz, jakož i zahradnictví a tržní zahrádkářství.

Pro muže se stalo běžnější oženit se s ženami z nezemědělského prostředí a pouze čtvrtina těchto žen bude v budoucnu pracovat se svými manžely na farmě. Většina z nich pracuje mimo farmu a tato frekvence se zvyšuje s úrovní jejich vzdělání.

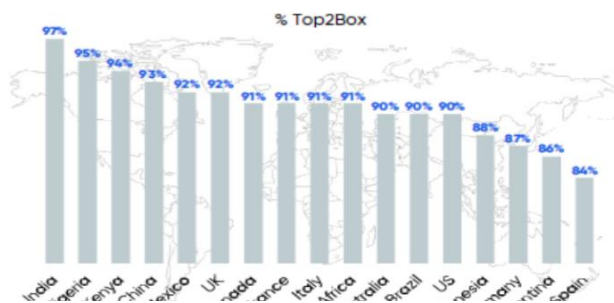
Ve Francii je 32 % žen trvale zaměstnáno v zemědělství. Čtvrtina z nich jsou manažerky, zejména pokud jde o výrobu vína (31 %); ovce a jiná hospodářská zvířata (31 %); nebo chov prasat a drůbeže (27 %). Ženy se také mnohem více podílejí na prodeji v krátkých dodavatelských řetězcích (20 %) a na diverzifikaci svých zemědělských činnostech (16 %) nebo dokonce na navrhování různých volnočasových aktivit na farmě (50 %).

Přesto 83,5 % zaměstnankyň dostává pouze časově omezenou smlouvu. Diskriminace - nižší plat - je přítomna ve všech ostatních odvětvích.

Je důležité si uvědomit, že je nezbytné, aby farmářky a ženy pracující v zemědělství byly respektovány nejen v rámci povolání svými mužskými protějšky, ale aby byly obecně respektovány i společností. Ve Francii je pocit hrdosti velmi důležitým faktorem, jak ukazuje následující graf. Dále je důležité poznamenat, jak ženy v zemědělství vnímají genderovou nerovnost a zažívají ji.

Overall, how proud are you about working in agriculture?

Zdroj: Global Women in Agriculture: research Findings; October 15, 2018, CORTEVA agriscience

Česká republika

V současné době tvoří farmářky v zemědělství asi 10,5 % žen zapojených do zemědělství. Jejich průměrný věk je 40,6 let. Většina farmářek hospodaří v malých obcích do 499 obyvatel a celková průměrná plocha zemědělské půdy je 50 hektarů.

Zastoupení žen ve vedoucích rolích v zemědělství se v posledních letech snížilo. V roce 2010 bylo 15,1 % žen ve vedoucí pozici, zatímco v roce 2016 to bylo 12,2 %, což je pokles o 3,0 %.

Různá situace je vidět, když porovnáváme ženy na vedoucích pozicích v rámci tzv. samovýdělečné činnosti (např. živnostenský list či jiná forma) a právnických osob. Mezi lety 2010 a 2016 se počet žen na vedoucích pozicích v rámci samovýdělečné činnosti snížil o 3,8 %. Naopak ženy na vedoucích pozicích u právnických osob vzrostly o 1,7 %.

Postavení žen v procesu nástupnictví se v každém případě liší. Obecně lze říci, že ženy jsou důležitou součástí farmy, pomáhají se vším, vytvářejí příjemné prostředí, podílejí se na chodu a rozvoji farmy. Nejdůležitější věcí je zastupitelnost. Rodiny zemědělců musí pracovat jednotně, každý člen rodiny musí pomáhat a každá osoba musí být všestranná a zastupitelná.

V budoucnu se očekává, že pracovní síla bude stárnout, protože mladí lidé nemají v úmyslu pracovat v zemědělství. Stále více mladých lidí se stěhuje do měst a obyvatelstvo na venkově výrazně stárne.

Hlavní indikátory, studie a statistiky dle jednotlivých zemí

Polsko

Hlavní výzkumy a zprávy o venkovských oblastech a situaci žen vytvářejí veřejné a soukromé subjekty. Mezi nejdůležitější instituce zabývající se těmito otázkami patří:

- **Polský centrální statistický úřad (PCSO, polsky: GUS)** - ústřední úřad státní správy, který shromažďuje a poskytuje údaje o většině oblastí veřejného života a určitých aspektech života v souladu se zákonem o úředních statistikách a ročním statistickým výzkumem.
- **Ústav pro Rozvoj Venkova a Zemědělství Polské Akademie Věd (IRWiR PAN)** - vědecká instituce zabývající se interdisciplinárním výzkumem venkovských oblastí; Ústav sdružuje odborníky z různých oborů: ekonomie, sociologie, demografie, etnografie, vzdělávání, geografie atd., jejichž společné zájmy jsou zaměřeny na venkovskou a zemědělskou problematiku.
- **Ústav Zemědělské Ekonomiky a Potravinářské Ekonomiky Státní Výzkumný Ústav (IERIGŻ)** - nezávislá výzkumná a vědecká instituce s 60 lety akademických úspěchů a zkušeností s analýzou ekonomických a výrobních procesů polského zemědělství a potravinářské ekonomiky.
- **Nadace pro rozvoj polského zemědělství (FDPA)** - nevládní organizace, jejímž posláním je podporovat udržitelný rozvoj venkovských oblastí, zejména podnikání a vytváření nezemědělských pracovních míst a zajišťovat rovné šance pro ženy, nezaměstnané osoby a mladé lidi. Nadace sleduje své cíle prostřednictvím mikroúvěrových aktivit a investičních dotací na vytváření a rozvoj malých podniků ve venkovských oblastech, programů místního rozvoje, publikací, studií a odborných sociálně-ekonomických zpráv ilustrujících stav polských venkovských oblastí.
- **Univerzity** - státní a soukromé jednotky s obecným akademickým nebo praktickým profilem. V akademickém roce 2017/18 existovalo 397 vysokých škol a vyšších odborných škol.

V Polsku existuje mnoho nevládních organizací, které byly vytvořeny ženami pro ženy. Mezi nimi v polských venkovských oblastech hrají zvláštní roli sdružení venkovských žen (KGW), které jsou jednou z nejstarších forem sociálních organizací v Polsku.

V současné době v Polsku působí 21 000 KGW jako organizační jednotky ve struktuře Asociace zemědělských kruhů a organizací (na základě zákona ze dne 8. října 1982 o sociálně-profesních zemědělských organizacích) a několik tisíc KGW působí jako lidové skupiny a sdružení (obyčejné) nebo registrovaná sdružení podle zákona ze dne 7. dubna 1989 - zákon o sdružování). Tyto organizace sdružují přes milion lidí. V průměru je v jednom okrese sdruženo 60 žen. KGW se financují prostřednictvím členských příspěvků, darů, dědictví, odkazů, příjmů z vlastní činnosti. KGWs mohou také získat externí prostředky z grantů pro nevládní organizace.

Španělsko

Generální ředitelství pro politiku rozvoje venkova, inovací a lesnictví ministerstva zemědělství (společně se 17 jednotkami pro rovnost autonomních společenství a 252 místních akčních skupin) odpovídá za rozvoj postupů, které podporují účast žen a mladých lidí na rozvoji venkova, zejména ustanovení týkající se zákona č. 35/2011 o společném vlastnictví zemědělských podniků, podpora jejich plného začlenění a předčasného odchodu ze zemědělství.

Ministerstvo provádí průběžné studie a návazné práce za účelem posouzení iniciativ zaměřených na dosažení plné rovnosti mezi ženami a muži žijícími ve venkovských oblastech v souladu s cíli stanovenými v zákoně o ekologickém zemědělství č. 3/2007 o účinné rovnosti mužů a žen, ženy jsou zahrnuty zejména v článku 30 týkajícím se rozvoje venkova. Níže jsou popsány různé typy opatření ministerstva:

- Provádění studií: provádějí se různé studie s cílem zjistit situaci genderové rovnosti ve španělských venkovských oblastech s cílem stanovit diagnózu a sledovat ji. Patří k nim publikace „Condiciones de vida y posición social de las mujeres del medio rural“ (MARM, 2009), což je kvantitativní studie, která zkoumá genderové nerovnosti, které existují ve venkovských oblastech, a „Diagnóstico de la igualdad de género en el medio rural“ (MARM, 2011).
- Uplatňování evropské a národní legislativy na různá opatření: legislativa je sledována, aby byla vždy začleněna do prováděných činností. Současně je sledováno dodržování právních předpisů o rovnosti žen a mužů ve venkovských oblastech.
- Řízení a financování akcí: podporuje se provádění iniciativ na podporu rovných příležitostí mezi muži a ženami ve venkovských oblastech, jako jsou dotace a ceny.
- Dynamizace, vytváření networkingových sítí a šíření: Ministerstvo prostřednictvím networkingových sítí a pracovních skupin klade zvláštní důraz na podporu komunikace a kontaktu mezi různými činiteli zapojenými do genderové rovnosti ve venkovských oblastech. Činnosti jsou rovněž zahrnuty v rámci plánů a strategií rovnosti žen a mužů ministerstva, Národní sítě pro venkov a Institutu pro ženy a rovné příležitosti (IMIO). Ministerstvo se rovněž podílí na organizaci a účasti na konferencích a kongresech o propagaci venkovských žen, jako je Mezinárodní den venkovských žen, který 15. října vyhlásila OSN.

Venkovské ženské organizace vykonávají důležitou práci v oblasti mobilizace a sociálního uvědomění, snaží se bojovat proti nerovným mocenským vztahům mezi muži a ženami ve venkovských oblastech a podporují začlenění žen do všech oblastí venkovské společnosti. Ženský kulatý stůl je iniciativou pro koordinaci a spolupráci mezi různými sociálními a politickými aktéry zapojenými do rozvoje venkova a rovnosti žen a mužů. Organizuje se formou setkání na jednom místě a zahrnuje společnou přípravu plánů a strategií a skládá se z hlavních venkovských ženských organizací na státní úrovni, sítí pro rozvoj venkova a ministerstva.

Celostátní organizace pro ženy žijící na venkově (některé příklady): Ministerstvo životního prostředí, venkova a námořních záležitostí (MARM), Ministerstvo rovnosti; Asociace venkovských rodin a žen (AFAMMER); Federace venkovských žen a rodin (AMFAR); Asociace pro pokrok žen ve venkovském světě (APROMUR); Španělské

sdužení podnikatelek z Madridu (ASEME); Ekologové v akci; Federace venkovských ženských sdružení (FADEMUR); Organizace podnikatelek a aktivního řízení žen (OMEGA); Španělská síť pro rozvoj venkova (REDR); Federace ženských sdružení (SOL RURAL); Unie venkovských akčních center (UNCEAR); Světová banka žen (WWB).

Slovinsko

Venkovské ženy ve Slovinsku, Výzkum provedený Sonja Robnikovou, MDDSZ v srpnu 2018 o určitých aspektech života žen na venkově, získal 436 vyplněných dotazníků. Hlavním účelem výzkumu bylo identifikovat oblasti každodenního života venkovských žen, které bude muset budoucí zemědělská politika řešit, pokud chce vytvořit podmínky pro rovnost žen a mužů ve venkovských oblastech.

V roce 2010 provedl Institut sociálních věd ZRC SAZU komplexní výzkum vztahu mezi generacemi a pohlavími s názvem LAWO (Život a práce na farmách).

Statistický úřad Slovinské republiky

- Zemědělské podniky a zemědělské sčítání: Rodinná práce podle pohlaví a průměrného věku, podle regionů soudržnosti Slovinska, podle roku (od roku 2000, každé 2-3 roky, loni 2016)
- Statistická ročenka Slovinské republiky.

Ministerstvo zemědělství, lesnictví a potravin: Program rozvoje venkova Slovinské republiky (poslední publikace 2014–2020) je součástí společné zemědělské politiky napříč členskými státy EU a poskytuje finanční prostředky v rámci EAFRD.

Vláda Slovinské republiky, Úřad pro rovné příležitosti: v roce 1993 byla zveřejněna první zpráva Úřadu pro politiku žen o opatřeních přijatých k odstranění všech forem diskriminace žen. Další zprávy byly napsány v letech 1999, 2002 a 2014. V posledních zprávách je uveden zvláštní odkaz na venkovské ženy.

Organizace ve Slovinsku, které hájí a zastupují venkovské ženy: Unie venkovských žen Slovinska je dobrovolná nevládní organizace, která sdružuje venkovské ženy a farmářky z celého Slovinska. Byla založena v roce 1995 a zahrnuje přibližně 6 500 členů z jedenácti sdružení. Účelem organizace je propojit a vzdělávat veřejnost o tradičních zvycích a kuchyni, péči o životní prostředí a všude zastupovat venkovské ženy a zemědělce. Mezi jejich činnosti patří mezinárodní spolupráce, prevence násilí, úsilí o rovnost žen a mužů a rozvoj venkova.

Rada žen na venkově, Ministerstvo zemědělství, lesnictví a výživy: mezi úkoly Rady žen na venkově patří sledování situace žen ve venkovských oblastech a předkládání návrhů, které zlepšují jejich postavení. Členové Rady musí rovněž poskytovat odborné posudky k zemědělským a jiným politikám ovlivňujícím situaci žen ve venkovských oblastech, přispívat ke zvyšování povědomí o zvláštní situaci žen ve venkovských oblastech a informovat širokou veřejnost o těchto otázkách a propagovat organizované fungování a mezigenerační účast žen ve venkovských oblastech.

Francie

- Francouzské ministerstvo zemědělství zodpovídá za všechny hlavní studie a statistiky týkající se zemědělství. To zahrnuje také všechny údaje týkající se ženských rolí v zemědělství a ve venkovských oblastech;
- Speciální web - „Agreste“ - je věnován shromažďování všech údajů od francouzského ministerstva zemědělství;
- Zvláštní výbor „Délégation aux droits des femmes et à l'égalité des chances entre les hommes et les femmes“ vytvořený Francouzskou horní komorou (Senátem) také shromažďuje údaje a nařizuje

provedení různých studií;

- Další zdroje informací lze nalézt od Zemědělské komory (fr. «Chambres d'agriculture»);
- „Réseau Rural français 2014-2020“ je zvláštní síť vysvětlující funkci rozvoje venkova ve Francii, řízenou decentralizovaně hlavními správními regiony země prostřednictvím 27 programů rozvoje venkova (RDP). PRV stanoví prioritní přístupy a opatření k uspokojení potřeb konkrétní zeměpisné oblasti, kterou pokrývají. Pokrývají také fungování místních akčních skupin (MAS);
- Ženské organizace, jako například „Venkovské ženy na venkově“, existuje od roku 2011 a byla vytvořena s cílem pomoci při vytváření networkingových sítí a poskytovat poradenství v oblasti podnikání;
- Takové nevládní organizace jako „Familles Rurales“ (Venkovské rodiny) také shromažďují data a poskytují vylepšenou platformu pro výměnu znalostí při identifikaci základních problémů a při poskytování řešení pro venkovské oblasti;
- Zvláštní každoroční veletrh „Salon International de l'Agriculture-SIA“ v Paříži je také dobře známou národní akcí propagující zemědělské činnosti; budování mostů mezi venkovskými a městskými občany, zvyšování významu mladé generace a rovnosti žen a mužů.

Česká republika

Přestože v České republice existuje mnoho organizací zaměřených na ženy, žádná z nich nezveřejňuje pravidelné publikace o postavení žen ve společnosti nebo postavení žen v zemi. Je možné najít nějakou diplomovou nebo bakalářskou práci o vývoji postavení žen v české společnosti, ale ne o vývoji postavení venkovských žen.

V České republice není možné najít konkrétní organizace specializované na ženy nebo hájící práva a postavení žen na venkově. Existuje však řada organizací, které se zabývají výzvami, kterým ženy čelí. Některé z těchto organizací se zaměřují na obecné otázky, zatímco jiné se specializují na otázky úzce spojené se ženami (například domácí násilí, podnikatelky atd.).

1. Česká ženská unie (ČŽU): hlavním účelem ČŽU je usilovat o rovné příležitosti pro ženy a muže.
2. ACORUS je česká charitativní organizace založená v roce 1997. Posláním organizace je pomáhat lidem trpícím domácím násilím a usnadňovat jejich integraci zpět do normálního života bez strachu a zneužívání.
3. Aliance pro rakovinu prsu: Aliance pro rakovinu prsu byla založena devatenácti onkologickými organizacemi jako celostátní zastřešující organizace pro veřejný prospěch.
4. Business & Professional Women CR: Inspirace. Podpora. Propojení. Jedná se o veřejně prospěšnou organizaci, která sdružuje aktivní ženy s cílem propagovat a rozvíjet jejich osobnost, plnou implementaci jejich profesních, osobních a sociálních rolí.
5. Česko-moravské sdružení podnikatelek a manažerů je dobrovolné sdružení založené na solidaritě podnikatelek a jejich ochotě pomáhat jiným ženám.
6. Fórum 50 je nezisková organizace podporující rovnou účast žen a mužů v politice a rozhodování.
7. Fórum žen je občanským sdružením, které nabízí platformu pro pravidelné setkávání za účelem výměny názorů a vytváření sítí, a to jak profesionálně, tak sociálně.
8. Oddělení výzkumu pohlaví a sociologie je klíčovou výzkumnou institucí v České republice, která se specializuje na genderová studia, feministickou teorii a metodologii.
9. NORA Gender Information Centre podporuje rovnost žen a mužů v české společnosti na národní a regionální úrovni.
10. Organizace Konsent se věnuje prevenci znásilnění.
11. MINVERVA21, ženské studijní sdružení, které hrálo významnou roli ve vzdělávání českých žen, bylo inspirováno římskou bohyní Minervou.
12. Centrum pro gender a vědu (původně „pro ženy a vědu“) bylo založeno v Sociologickém ústavu AV ČR v roce 2001 za účelem řešení otázek genderové rovnosti ve výzkumu v České republice.

13. HollaBack! je celosvětové hnutí zaměřené na ukončení obtěžování ulic pomocí mobilní technologie.
14. proFem: posláním této nevládní neziskové organizace je odstranit násilí nejen vůči ženám, ale také zajistit práva všech lidí ve Všeobecné deklaraci lidských práv.
15. Ženy s.r.o nabízí místo, kde si ženy mohou vyměňovat životní zkušenosti a názory. Testují produkty, publikují recenze atd.

Pracovní příležitosti pro venkovské ženy (zemědělství a multifunkčnost)

Primární funkcí zemědělství zůstává produkce potravin a dalších komodit a přispívá k zajištění potravin. Jedná se o složité úkoly, které vyžadují příznivé prostředí a politiky, které zajišťují sociální, kulturní, politickou a ekonomickou stabilitu a spravedlnost.

Zemědělská činnost a odpovídající využití půdy také vytváří širokou škálu nepotravinářských výrobků a služeb, utváří životní prostředí, ovlivňuje sociální a kulturní systémy a přispívá k hospodářskému růstu.

Dochází k tzv. deagrarianizaci, tj. ke snížení procentuálního podílu lidí zaměstnaných v zemědělství a významu zemědělského příjmu ve struktuře příjmů venkovských obyvatel. Souvisí to mimo jiné s rostoucím významem nezemědělských činností ve venkovských oblastech. Vytváření nových podnikatelských subjektů je podporováno mimo jiné podporou z fondů EU, které kladou velký důraz na diverzifikaci činností a zlepšování kvality života ve venkovských oblastech.

Diverzifikace prostřednictvím multifunkčního zemědělství

Diverzifikace znamená rozšíření výrobních procesů do několika různých činností s cílem získání dalších příjmů. Diverzifikace je také definována jako zavedení nových dosud nevyráběných produktů, které jsou založeny na stávajících nebo odlišných technologiích a různých potřebách spojených se současnými výrobky. Diverzifikace se může týkat produktů a služeb, prodejních míst, technologií, dodavatelů, zákazníků, zdrojů financování, struktury činnosti (výrobní mix) a investic (investiční portfolio). Diverzifikace umožňuje kompenzovat snížení příjmů z jednoho zdroje na druhý.

Diverzifikace znamená zahájení nových nezemědělských činností na farmě a může zahrnovat výrobu a zpracování vysoce kvalitních potravin (např. změna na ekologické zemědělství, založené na tradičních, regionálních nebo místních recepturách atd.), přímý prodej potravin a zemědělských produktů, zemědělská výroba pro energetické účely, nezemědělské obchodní činnosti (např. agroturistika, zemědělské služby, obchod, řemesla atd.), správa venkovské krajiny, pečovatelské služby, sociální činnosti, předškolní vzdělávání atd.

Mezi výhody diverzifikace patří dosažení vynikajících výsledků s kombinovanými zdroji, nápady nebo dovednostmi; vytvoření příležitosti pro růst na farmě; zajištění finanční bezpečnosti a stability příjmů; potřeba změny k získání konkurenční výhody a snižování rizika podnikatelských činností. Zatímco je snižována nezaměstnanost a zvyšují se příjmy venkovského obyvatelstva, projekty podporující tyto cíle znamenají zapojení a aktivace venkovského obyvatelstva, rozvoj podnikání a vytváření nových nápadů.

Diverzifikace činností také vede k sociálně-ekonomickému oživení v určitých regionech a umožňuje lidem hledat nová pracovní místa. Zároveň lidé chtějí zachovat venkovské oblasti a jejich regionální a kulturní rozmanitost.

Negativní účinky diverzifikace zahrnují riziko ztráty počátečních specializovaných dovedností farmy a obtíže spojené s řízením takové diverzifikované farmy.

Role žen v multifunkčním zemědělství

Jako vedoucí farem, manželky, členové rodiny nebo jednoduše výdělečně činné osoby se ženy objevují ve všech výrobních systémech. Ačkoli je jejich práce na farmě obvykle doplňková, jejich přítomnost a práce slouží k upevnění sociální struktury, která udržuje jejich rodinu a jejich farmu. Ženy skutečně podporují mnoho dalších činností, jako je například venkovský cestovní ruch nebo přímý prodej zemědělských produktů.

Ženy jsou rovněž odpovědné za související služby, jako je místní doprava nebo pomoc v domácnosti, služby, které přispívají k životaschopnosti venkovského prostředí a umožňují udržovat dveře otevřené pro vnější svět. Čím více se naše zemědělství stává multifunkčním, tím větší je role žen.

Atraktivita této multifunkčnosti je způsobena hlavně skutečností, že umožňuje získat doplňkové příjmy k příjmům ze zemědělské výroby v důsledku diverzifikace činností; k rozšíření tradiční turistické nabídky a zavádění nových turistických produktů.

Je to ještě zajímavější pro ženy, protože mnohé z nových činností znamenají ziskovost „znalostí“, která vždy byly považovány za schopnosti žen. Ženy mohou tyto doplňkové činnosti řídit a vykonávat, ale ve většině případů se tak děje pod dohledem muže, který i nadále činí důležitá rozhodnutí, zejména ekonomická.

Agroturismus

Hospodářské přínosy venkovského cestovního ruchu vysoce oceňují farmy, zejména ty, které jsou ovlivněny snížením výnosů ze zemědělství a chovu hospodářských zvířat, protože jim umožňují získat doplňkové příjmy. Příspěvek k příjmům zemědělských podniků se však liší podle zeměpisné polohy, zejména v oblastech, kde je přítomnost turistů soustředěna do osmi nebo deseti týdnů od července do srpna. Ve středomořských oblastech se to může zvýšit až na dvanáct nebo čtrnáct týdnů a ostatní zemědělci a teritoria mohou dosáhnout duálních letních a zimních sezón se sněhovými sporty až třicet týdnů nebo více.

Důraz na to, že tyto činnosti umožňují vyvážený rozvoj nejvíce okrajových, nejvíce znevýhodněných a izolovaných oblastí, má jasný sociální a environmentální dopad. Agroturistika vede ke změnám v sociálních strukturách, protože znamená přínosnou kulturní výměnu mezi venkovským a městským světem. Zvyšuje možnosti sociálního a kulturního vztahu mezi místním obyvatelstvem, přehodnocuje modely venkovského života a snižuje odliv lidí z těchto oblastí, což má za následek pomalejší stárnutí populace.

Na sociální úrovni také umožňuje lepší představu o práci žen, což zvýhodňuje jejich přínos v rámci rodiny. Pro tuto skupinu občas vyžaduje neustálé zlepšování a má pozitivní vliv na sebevědomí žen, protože získávají příjem, který pochází z farmy, takže jejich práce již není neviditelná, jako tomu bylo v době, kdy pracovaly v zemědělství. Zlepšuje také sociální vztahy s klienty, sdruženími a správami, což ženy vysoce oceňují, vzhledem k sociálně-ekonomickému kontextu rodin a vysokému podílu mužů ve venkovských oblastech.

Venkovský cestovní ruch zapojuje a podporuje lidi, aby zachovali, ocenili přírodní a kulturní dědictví. Povzbuzuje lidi, aby chránili místa v okolí, spravovali venkovský prostor, udržovali krajinu naživu a chránili přírodní zdroje, což umožňuje vytvoření symbiózy mezi zemědělskou výrobou a ochranou venkovských oblastí.

Diverzifikace turistických služeb, jako je jízda na koni, turistika, rafting nebo nekonečné množství aktivit spojených s venkovem (např. výuka ve venkovních přírodních učebnách, tlumočnických střediscích, vzdělávací výlety a lesní brigády), vyžaduje jejich zachování a vhodné využití, což zase vytváří nová pracovní místa. Kromě toho je stále více vnímáno jako důležité zachovat okolí domů, které se používají jako venkovské chaty a které jsou vyzdobeny motivy venkovského života, starožitnostmi, květinami nebo malými zahradami.

Provozování agroturistiky znamená rozvoj zařízení souvisejících s venkovským cestovním ruchem: venkovské ubytování (venkovské domy, hotely a apartmány a horské chaty, kempy), gastronomie, sportovní a dobrodružná turistika (aktivní turistika), kulturní aktivity, doplňkový volný čas a potěšení z přírodního prostředí.

Tato situace je způsobena tím, že ženy mohou tuto práci rozvíjet ve svém vlastním domě nebo na farmě, což je alternativa, kterou ženy „vysoce oceňují, protože jim umožňuje kombinovat ji s jejich obvyklými úkoly a péčí o rodinu a představuje doplňkový zdroj příjmu“.

Ale zatímco hlavní výhody agroturistiky jsou pozitivní, může to mít také negativní účinky, jako je např. méně času věnovaného vlastní rodině, přátelům, sousedům atd.; prodloužení pracovního dne žen v letní sezóně, rozvoj hlavních úkolů v domácím prostředí; izolace žen vzhledem k omezení sociálních vazeb na kontakt s hosty; a hromadění úkolů z různých pracovních prostředí. To posiluje tradiční roli žen.

Kulturní dědictví

Dědictví lze považovat za „živou paměť společenské kultury“ zahrnující přírodní a kulturní dědictví, které je hmatatelné a nehmotné. Jeho obsah je dán prvky, jako jsou památky a muzea, ale také jazyky a ústní tradice, formy vyjádření lidových kultur, řemesel, průmyslového dědictví a biologické rozmanitosti.

Z pohledu řízení bylo v posledních letech uznáno, že je třeba překonat ochrannářskou perspektivu, aby bylo možné předpokládat, že dědictví se musí přizpůsobit funkčním a užívacím změnám vyžadovaným společností, udržovat a posilovat svou kolektivní hodnotu.

Posílení, obnova a podpora kulturního dědictví ve venkovských prostředích může rozhodujícím způsobem přispět k osídlení populace v řídce osídlených oblastech.

Poskytování nových funkcí - nebo obnovení tradičních - těmto prvkům dědictví musí v každém případě dát přednost místní obyvatelé, aby se zabránilo jejich přeměně v pouhé nástroje turistické přitažlivosti. Navíc tato podpora smyslu v rámci sociálního kontextu kulturních a krajinných aktiv podporuje větší identifikaci místních obyvatel s jejich dědictvím, což vede k větší citlivosti a obavám o jejich udržování a ochranu před hrozbami, jako je mimo jiné drancování za jakýmkoli účelem.

Dalším základním prvkem v místním rozvoji spojeným s kulturou a dědictvím je soubor tvůrčích činností, které zahrnují řemesla (zdůrazňující činnosti zakořeněné v tradiční kultuře), které představují činnosti se zjevnou ekonomickou hodnotou, a přesto nemají žádné zvláštní postavení v rámci politik rozvoje venkova.

Kulturní dědictví a ženy

Ženy tradičně hrály zásadní roli jako uchovatelky tradiční kultury. Přenos moudrosti, technik a znalostí souvisejících s každodenním životem nebo rituály hraje zásadní roli v soudržnosti rodinného a společenského života.

Tato role byla zásadní při mezigeneračním předávání znalostí, při vzdělávání a socializaci dětí, při komunikaci a předávání dovedností souvisejících s jazykem, přesvědčením, ústní tradicí, písněmi, tanci, příběhy, hrami a legendami.

Ženy se tradičně věnovaly spíše domácnosti než veřejnému životu a jejich účast na slavnostních rituálech se více zaměřuje na samotné přípravy než na jejich vývoj: šití oděvů, příprava ulic, itineráře, zdobení náměstí, péče a příprava obrazů, příprava jídla atd.

Polsko

Venkovské oblasti se vyznačují kulturním bohatstvím - rozmanitostí budov národního dědictví i kulturních institucí. Příležitosti pro využití kulturního dědictví při rozvoji podnikání ve venkovských oblastech uvádí Duda (2019): „Venkovská kultura byla vždy vytvářena ženami. Stačí se podívat na lidové kroje. V jedné vesnici byli muži obvykle oblečeni ve stejném, zatímco každá žena musela vyniknout. Tento kulturní dimorfismus je dílem ženy. Myslím si, že je skvělé, že profese, které mizely, se nyní vrací. Částečně můžeme najít povolání vykonávané ženami, ale pak tady máme také výšivky, šití, hrnčířství, to jsou vše povolání pod vlivem ženy“.

Podle názoru odborníka pro rozvoj podnikání lze využít všechny možné činnosti související s kulturním dědictvím, jak hmotného, nehmotného charakteru. Lze zmínit následující zdroje:

- tzv. posvátné dědictví - kostely, kláštery, hřbitovy - umístěné ve venkovských oblastech;
- zámky, hrady, paláce - umístěné ve venkovských oblastech;

- parky, staré stromy;
- hmotná kultura - etnografická kultura: kostýmy;
- nehmotná kultura: legendy, příběhy, písně;
- ekologické kulturní dědictví: typ terénu, ochrana přírodních stanovišť;
- domácí dědictví - dědictví každého samostatného hospodářství."

Odborné činnosti v oblasti multifunkčního zemědělství a kulturního dědictví venkovských žen se obvykle týkají: agroturistiky a venkovského cestovního ruchu, lidového umění a uměleckých řemesel, tradičních a regionálních potravin, interpretace místního dědictví, vzdělávání a péče o farmu, udržování tradičních plemen zvířat a cenných druhů rostlin a zachování vesnic. Podle Poloczka (2019) „všechny uvedené směry vedou ženy v 70 % případů s velkým úspěchem."

Agroturistika a venkovský cestovní ruch představuje nejrozšířenější a nejvíce konsolidovanou oblast doplňkové hospodářské činnosti venkovských podniků. Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova odhaduje počet agroturistických zařízení v Polsku na úrovni cca 8 500. Agroturistice v Polsku dominují ženy. Podobnost rozsahu úkolů vyplývajících ze služeb pro hosty s rozsahem domácích prací podporuje založení aktivit souvisejících s turistickým ruchem ženami. Podle četných publikací však ženy vnímají agroturistiku jako způsob, jak mít klidný život, plný vášně díky kontaktu s přírodou a zajímavými lidmi. Neměli bychom zapomenout, že kromě základních ubytovacích a stravovacích služeb vytváří venkovský cestovní ruch řadu doplňkových služeb spojených s fungováním turistického ruchu v regionu (obchod, bankovníctví, pojištění, turistické informace, zajímavosti atd. - Mikołajewicz 2019).

Inovativní směr sociálního zemědělství se v Polsku objevuje již několik let. Průkopnickým projektem je Národní síť vzdělávacích sídel zřízená v roce 2012. V současné době shromažďuje téměř 260 doporučených subjektů a plánuje se vytvoření podobné struktury pro denní centra péče o seniory. Sociální zemědělství z velké části zůstává v zájmu žen.

Vášeň a kulinářské kompetence žen jsou zásadní pro ochranu venkovského dědictví. Během 15 let existence Národního seznamu tradičních produktů (těch, které mají zdokumentovanou tradici nejméně 25 let) bylo zaregistrováno téměř 2 000 potravin a pokrmů. Do systému zeměpisných označení EU bylo zavedeno 41 regionálních polských produktů. Byl zaveden národní certifikační systém pro tradiční výrobky „Quality-Tradition“ (polsky: „Jakość-Tradycja“). I přes vysoké zapojení se regionální potravinový trh v Polsku a kulturní dědictví komercializují na relativně nízké úrovni. Je to proto, že polské vesnice jsou špatně organizované, takže chybí kolektivy, družstva, seskupení producentů, na nichž je evropské zemědělství silně založeno.

V současné době jsou nejvýznamnějšími faktory rozvoje vesnic směry spojené s rozvojem krátkých dodavatelských řetězců, místních potravinových systémů a výrobou vysoce kvalitních potravin. Během několika posledních let tyto oblasti představovaly hlavní směry činností v EU i v národních dokumentech zaměřených na podporu rozvoje zemědělství. V důsledku zvyšování povědomí spotřebitelů o potravinách pocházejících z místních zdrojů byl u těchto produktů vyvolán rostoucí zájem a poptávka.

Španělsko

Zemědělské odvětví ve Španělsku vykazuje rostoucí trend v rozvoji dvou typů farem. Jedním typem jsou skupiny relativně malých farem s velkými plochami půdy a kapitálovými zdroji, které silně souvisejí s nezemědělskými segmenty agroprůmyslu (zejména agropotravinářského průmyslu). Druhým typem je rostoucí skupina farem,

kteé jsou kvùli své nízké konkurenceschopnosti špatné integrovány s ostatními oblastmi agroprùmyslu a hledají zpùsoby, jak zvýšit své příjmy diverzifikací svých činností.

Deagrarianizace venkovských oblastí a modernizace zemědělství zvýhodnily sektor služeb ve španělských venkovských oblastech. To se jasně odrazilo v povoláních žen ve věku 20 až 35 let, přičemž většina z nich pracovala v sektoru služeb a v obchodu (administrativa a sektor služeb), což by mohlo být velkou příležitostí pro zemědělství a farmy.

V současné době podíl v podnicích provozovaných ženami podle posledních studií dosahuje více než 50 %, přičemž nejvyšší počet je v Navarře a Asturii a parita kupní síly v Galicii a Baskicku.

Na základě tohoto integračního přístupu lze konstatovat, že Španělsko má významné zdroje dědictví - z nichž většina je distribuována ve venkovských oblastech - které nabízejí velké možnosti, pokud jde o územní rozvoj a udržitelnost. Stopy, které zanechaly projevy místních kultur na území státu se staly viditelnými v rozsáhlých kulturních komplexech, které zahrnují kulturní, přírodní prvky a krajinu samotnou.

Význam těchto komplexů nespočívá pouze v jeho kvalitě jako klíčového prvku při potvrzování různých územních identit a skupinové soudržnosti, ale také v jeho potenciálu jako faktoru hospodářského rozvoje.

Jedním z cílů zákona o udržitelném rozvoji venkovského prostředí je ochrana a obnova přírodního a kulturního dědictví a zdrojů venkovského prostředí prostřednictvím veřejných a soukromých akcí, které umožňují jejich použití slučitelné s udržitelným rozvojem.

Španělsko, které má obrovský potenciál dědictví, je v současné době v klíčové fázi předefinování strategií pro správu a využívání svého dědictví, které přesahuje tradiční osu obnovy, zachování a ochrany. Hledání nových funkcí pro dědictví je většinou omezeno na venkovské oblasti, které zahrnují revitalizační struktury minulosti a dávají jim smysl v současnosti.

Soupis položek kulturního zájmu v současné době zahrnuje více než 15 000 nemovitostí (včetně takových různorodých věcí, jako jsou kostely, paláce, továrny nebo větrné mlýny) a téměř 13 000 movitých věcí, což je objem, v němž je postava historického komplexu protagonistou z hlediska pohledu na místní rozvoj. Posílení obrazu, které vyplývá z jeho uznání, podporuje místní iniciativy.

Ve Španělsku představuje odvětví kulturního dědictví téměř 4 procenta HDP, zatímco cestovní ruch má obrovský dopad na národní hospodářství jako celek, přispívá 11 % HDP a jeho kulturní aspekt pokročil zejména v posledních dvou desetiletích získává relativní váhy nad pobřežním cestovním ruchem, což je jasným znakem vzrůstající kulturní motivace a upřednostňování kulturních destinací.

Je třeba zdůraznit, že větší či menší úspěch turistické destinace s dědictvím úzce souvisí s koordinací různých politik (mimo jiné v oblasti životního prostředí, kultury, územního plánování a cestovního ruchu), jakož i s výslovným plánováním politiky cestovního ruchu. Důvodem je, že rostoucí poptávka vyžaduje, kromě jiného, správnou organizaci historických památek z hlediska území, kulturní nabídky, hotelové infrastruktury a tras a itinerářů.

Přírodní silnice protínají španělskou geografii a mají přirozené, kulturní, scénické a historické charakteristiky, které se zaměřují na propagaci rekreačních a kulturních aktivit. Umožňují prohlubování a zlepšování znalostí o venkovském prostředí, jakož i obnovu přírodního a kulturního dědictví, a tak pokrývají cíl podpory místního rozvoje venkovských oblastí.

Tradice se však postupně přizpůsobují sociálním změnám a kulturní dynamice, přičemž tato dynamika je zárukou kontinuity. Účast žen v oblastech dříve považovaných za mužské v rámci slavnostních rituálů roste: kroje, chirimoty, hudba atd.

Andaluské ženy tradičně praktikovaly a předávaly techniky spojené s určitými řemeslnými znalostmi, znalosti se předávaly z matek na dcery. Mnoho žen, které se účastnily tzv. Atlasu nehmotného dědictví Andalusie, jsou nebo byly kuchařky, švadlenky, farmářky, rybářky, keramičky, pěstitelky oliv, pekařky, sběratelky, krajčářky atd.

Mnoho z obchodů a úkolů, které ženy tradičně vyvinuly, nebyla tak oceněna, jak si zaslouží. Atlas nehmotného dědictví Andalusie chce vzdát hold všem andaluským ženám a jejich důležitou roli při přenosu kultury.

Za tímto účelem vyvinul Andaluský institut historického dědictví (IAPH) výběr obchodů, znalostí, festivalů a rituálů, kde ženy hrály při přenosu těchto znalostí důležitou roli.

Slovinsko

Slovinsko se vyznačuje nízkou úrovní tržní orientace, pouze 40 % rodinných farem prodává převládající plodinu. Značná část zemědělských produktů se spotřebuje nebo prodává přímo v hospodářstvích. Toto procento je zvláště vysoké u píce, brambor, zeleniny a ovoce. V případě živočišných produktů je tento podíl zpravidla nižší, což je rovněž ovlivněno stále přísnějšími veterinárními předpisy. V mléce tvoří tržby v mlékárnách (domácí i zahraniční) více než 80 % celkové produkce; u vajec se zhruba polovina celkové produkce prodává podle zaznamenaných tržních cest (nákup a prodej na trzích). U medu je tento podíl mnohem menší (kolem 25 %). Ve Slovinsku se 78 rodinných farem zabývá výrobou a prodejem energie z obnovitelných zdrojů. Hlavním obnovitelným zdrojem energie ve Slovinsku pocházejícím ze zemědělství byl v roce 2011 bioplyn. Na farmách existují některé menší mlýny na lisování řepky, ale získaný olej není určen k prodeji na výrobu bionafty.

Vzhledem k rostoucí nezaměstnanosti a poklesu hospodářské aktivity ve venkovských oblastech se příležitost zachovat a vytvořit nová pracovní místa odráží ve vývoji nezemědělských činností na venkově. Vznikají nová pracovní místa související s kulturním dědictvím, ochranou přírody, přírodními zdroji (např. dřevo), lidským a sociálním kapitálem, místní soběstačností, zelenou turistikou a obnovitelnou energií.

Venkovské ženy, které podnikají jsou schopny činit strategická rozhodnutí ohledně diverzifikaci příjmů, jaké možnosti zvolí se různí v konkrétních případech. Schopnost sledovat aktuální trendy na trhu je také důležitý faktor. Spotřebitel je dnes velmi citlivý na původ a kvalitu potravin. Ti, kdo se nejprve přizpůsobili těmto novým trendům, jsou dnes úspěšnými farmami.

Inovace a vysoce kvalitní zemědělská produkce jsou trendy, které zaznamenávají stagnaci. Mikropodniky pro zpracování kvalitních zemědělských produktů a zároveň nové způsoby prodeje jsou oblasti, které v současnosti zaznamenávají růst. Některé místní farmy s vlastními zdroji jsou velmi důležité, ale v zásadě je jejich vývoj pomalý. Kvalita služeb je pro každou jednotlivou farmu odlišná. V případě cestovního ruchu v oblasti zemědělské a ekologické výroby se věci pomalu vyvíjejí.

Vyhláška o jiných výdělečných činnostech (OGA) na farmách (Úřední věstník Slovinské republiky, č. 57/15) definuje skupiny a typy doplňkových činností na farmě, jejich charakteristiku a rozsah, obsah žádosti o získání povolení k provádění OGA na farmě, zápis do registru zemědělských podniků, podmínky pro provádění doplňkových činností, dohled a sankce za porušení. Na farmě mohou být prováděny následující skupiny OGA:

1. Zpracování primárních zemědělských produktů a zpracování lesního dřeva;
2. Prodej zemědělských produktů a farmářských produktů;
3. Šlechtění a zpracování vodních organismů;
4. Agriturismus;
5. Činnosti související s tradičními zemědělskými znalostmi, službami nebo produkty;

6. Zpracování rostlinného odpadu a výroba a prodej energie z obnovitelných zdrojů;
7. Služby se zemědělskými a lesnickými stroji a zařízeními a ruční práce;
8. Poradenství a školení týkající se zemědělských, lesnických a doplňkových činností;
9. Sociální služby

Ve srovnávaném období (28. prosince 2018 a 1. ledna 2015) se počet farem s povolením k výkonu OGA (ostatní výdělečné činnosti) snížil o 5,2 %, zatímco průměrný počet činností na farmě se zvýšil téměř na 20 %.

Na farmách se v průměru provádí čtyři ostatní výdělečné činnosti. Na 1 065 farmách se provádí více než pět činností. Na 352 farmách se provádí více než 10 činností a na pouhých sedmi farmách více než 30 činností.

Na ekologické produkci nebo zpracování se podílí 861 farem, což představuje 18,7 % všech farem s doplňkovou činností.

Podle stavu OGA na farmě je největší počet činností souvisejících se službami (1 461 činností souvisejících se stroji strojů a službami, jakož i 1 234 činností údržby silnic). Níže jsou uvedeny činnosti související s lesnictvím (736 služby těžby lesů a 733 těžba dřeva).

Při zpracování zemědělských produktů jsou hlavními činnostmi zpracování a konzervování ovoce a zeleniny (663 činností). V oblasti cestovního ruchu na farmách nejvyšší zastoupení farmy provozující výlety (479 aktivit). U činností souvisejících s výrobou energie se počet činností významně nemění. Většina činností se týká výroby a prodeje sluneční energie (429 činností).

Na většině farem je pouze jeden manažer. Pouze 85 farem má dva manažery a tři farmy mají jen tři manažery.

Zemědělci provádějící ostatní výdělečné činnosti využívají v průměru 14,69 ha zemědělské půdy a jsou větší než průměrná velká farma ve Slovinsku, která je 7,0 ha.

Regionální informace o zdrojích souvisejících s kulturním dědictvím

SMID - Interpretační síť slovinského dědictví sdružuje nevládní organizace, jednotlivce a neformální skupiny z celého Slovinska, které se zabývají ochranou a prezentací přírodního a kulturního dědictví. Zřízení sítě se datuje do roku 2007 a dnes představuje více než 100 členů SMID.

DEDI - Encyklopedie přírodního a kulturního dědictví ve Slovinsku. V online encyklopedii DEDI si v současné době můžete prohlédnout 437 položek slovinského přírodního a kulturního dědictví (stacionární, movité, kulturní a přírodní dědictví) a to třemi způsoby: v digitální encyklopedii, v interaktivním webovém atlasu Geopedia a v trojrozměrné geografické informační systém Gaea +. DEDI je určen široké veřejnosti a každý může přispět k jeho vytvoření přidáním nového záznamu dědictví.

Katalog nehmotného kulturního dědictví na webové stránce Ministerstva kultury Slovinské republiky: <http://www.nesovnadediscina.si/en/register>

S pomocí aktualizovaného webového prohlížeče a webových služeb lze snadněji a efektivněji kontrolovat, přenášet a používat údaje o kulturním dědictví poskytnuté Ředitelstvím pro kulturní dědictví Ministerstva kultury. V souladu s centralizací informačních řešení na Ministerstvu veřejné správy je Ministerstvo kultury uživatelem společné informační infrastruktury v rámci webového portálu pro prostorový obsah. - <http://www.gisportal.gov.si>

Kulturní dědictví můžete sledovat prostřednictvím dvou veřejných webových prohlížečů věnovaných Registru kulturního dědictví (RKD) a nařízením o ochraně kulturního dědictví (eVRD)).

TIC (90 Turistických informačních center po celém Slovinsku) v rámci Slovinské turistické asociace (STA) poskytuje informace o konkrétním místě, přenocování, památky a události: <https://gisportal.gov.si/rkd>

Akce a další činnosti související s ochranou kulturního dědictví obvykle provádějí místní sdružení venkovských žen a sdružení cestovního ruchu v rámci STA.

Francie

Ve venkovských oblastech dnes existuje mnoho pracovních příležitostí pro ženy. Bylo zavedeno mnoho různých nástrojů k propagaci a zdůraznění jejich práce. Štítky jako „Bienvenue à la ferme“ propagují agroturistiku a poskytují veřejnosti možnost zažít život na farmě. V Paříži je „Salon International de l'Agriculture“ také každoroční akcí na podporu zemědělství a jejich tradičních produktů prostřednictvím všeobecné zemědělské soutěže. S cílem konkrétně zacílit na ženy byl dne 8. března zahájen „Den žen“ na obranu práv žen po celém světě a „Mezinárodní den žen venkova“ 15. října. Tento den zdůrazňuje práci žen ve venkovských oblastech a jejich místo v rozvoji venkova.

Dalším klíčovým faktorem ovlivňujícím zaměstnávání žen ve venkovských oblastech je rovnováha mezi profesním a rodinným životem. Vývoj řešení péče o děti v raném dětství ve venkovských oblastech (jesle, mikro školky, střediska, mateřské školy, střediska péče o děti) je základní potřebou, pokud chceme zajistit stejná práva pro muže i ženy na venkově. Veřejné a místní orgány musí přispívat k vytváření inovativních struktur, které zohledňují omezení zemědělských profesí, což znamená použití flexibilních vzorců péče (pravidelná, příležitostná, pohotovostní péče) a flexibilních vzorců smluv (flexibilní pracovní doba, víkendy), státní svátky, letní období).

Ženy žijící ve venkovských oblastech nejsou zapojeny pouze do zemědělských činností. Často jsou hnací silou, která udržuje kulturní dědictví naživu a předává tyto znalosti a vášně další generaci. Ochrana kulturního dědictví ve venkovských oblastech je z velké části podporována veřejným sektorem ve Francii; například vytvořením platformy „Plateforme participative des projets Culturels en milieu Rural“. Zahájeno u příležitosti prvního vydání národních setkání o kultuře a venkovských oblastech dne 29. června 2018, které společně uspořádaly Ministerstvo kultury a Ministerstvo územní soudržnosti ve spolupráci s národní venkovskou sítí. Cílem participativní platformy Kulturní území bylo nabídnout národní zviditelnění kulturním projektům ve venkovských oblastech, poskytnout databázi těchto projektů a propagovat její aktéry. Speciální „Journée du matrimoine“ se koná také od roku 2015.

Ve venkovských oblastech je agroturistika často klíčem k posílení postavení žen a zachování kultury při budování mostů mezi obyvatelstvem. Dochází nejen ke zhodnocování zemědělské produkce, ale také k podpoře netržního zboží (zdravé a výživné potraviny, kulturní hodnoty, krajina atd.). Je možné vidět, jak vyrábí sýr; pořádají ochutnávky vína, popisuje život pastýřky (ochutnávka potravin), jsou jen některé z příkladů spojených s venkovskou multifunkčností. Francie a Francouzsko jsou na toto kulturní dědictví velmi hrdí a každé léto cestují po celé zemi, aby objevili a udrželi tento zvláštní způsob života. To poskytuje příležitost udržovat a renovovat stavební dědictví; při pořádání rodinných a obchodních akcí v zemědělských budovách, které se již nepoužívají pro hospodářské účely (stodoly používané pro svatby).

Česká republika

Obecně lze říci, že ženy, které jsou ve vedení v zemědělských podnicích svou produkci prodávají na místních trzích, minimalizují tak přepravu potravin na velké vzdálenosti, minimalizují prodej přes obchodní řetězce, usilují o dobré životní podmínky zvířat při přepravě atd. Stručně řečeno činnosti, které ženy obvykle dělaly, konkrétně pěstování zeleniny a péče o zvířata, jsou dnes již součástí oficiální ekonomiky.

Ženy často těmi osobami, které navrhují přechod na ekologické zemědělství. Ženy po celém světě hrají v rozvoji ekologického zemědělství hlavní roli. Ženy jsou údajně obecně příznivější pro metody přirozeného zemědělství než jejich mužské protějšky a také raději pracují s rodinou, než najímají zaměstnance.

Jak již bylo řečeno, ženy se zaměřují hlavně na výrobu pro místní trhy, provozování malých podniků, řemesla, což jsou spíše atributy životního prostředí než konvenční zemědělství. Ženy jsou častěji mimo hranice mezi ekonomickými a neekonomickými činnostmi, protože většinou hledají způsoby, jak propojit svou roli matky a ženy v domácnosti s rozvojem komunity a tvorbou zisku. Ženy nemusí být nutně zemědělci na plný úvazek. Politici a odborníci by měli konečně pochopit, že jsou důležité nejen intenzivní / průmyslové metody zemědělství, ale také zemědělství, které není hlavní činností a mělo by být uznáno za legitimní a podporovaný způsob výroby potravin.

V České republice existuje systém 15 regionálních pracovišť pověřených péčí o tradiční lidovou kulturu v České republice - jedno muzeum v každém regionu. Tyto muzejní instituce zveřejňují informace na webových stránkách - např. informace o regionálních inventářích tradičního lidového kulturního zboží. Zastřešujícím institutem je Národní ústav lidové kultury - informace o kulturním dědictví v České republice zveřejňuje na svých webových stránkách a pořádá různé vzdělávací programy pro veřejnost. Další informace lze získat od Národního informačního a poradenského centra pro kulturu v Praze nebo od odboru regionální a národní kultury Ministerstva kultury České republiky.

Hlavním rysem kulturního dědictví je dobrovolná povaha a dostupnost pro širokou veřejnost. Kulturní dědictví by nemělo být zneužíváno za účelem ekonomického prospěchu nebo pro posílení cestovního ruchu. V případě lidových řemesel lze hovořit o možné finanční podpoře ze strany státní správy a samosprávy (dotační programy Ministerstva kultury, dotační programy krajů, měst a obcí). Podpora je pak spojena s ochrannými opatřeními k udržení života nebo ke vzdělávání následovníků.

Kulturní dědictví obecně není podnikání. Řemeslné dílny většinou rozlišují lidovou výrobu a stylizované produkty pro různé prodejní trhy. Specifické jsou lidové kroje a dílny lidových krojů, které fungují jako podnikatelské subjekty pro lidové soubory, hudební a pěvecké skupiny nebo členství ve venkovských komunitách. Podnikání by pomohlo zjednodušení podnikatelského prostředí a snížení administrativní zátěže.

Kulturní dědictví venkovských oblastí je velmi bohaté a rozmanité. Není to jen státem chráněná individuální nemovitá památka a osídlení, ale také mnohem větší skupina jiného hodnotného původního stavebního fondu, který harmonicky dotváří obraz krajiny, včetně historických vesnických sídel. Lidové stavby, vesnická sídla a kulturní krajiny představují specifický jev, který se v průběhu staletí vyvíjel a formoval. Zároveň musíme dnes také vnímat venkovské kulturní dědictví jako důležitý a stále podceňovaný ekonomický potenciál v oblasti cestování a cestovního ruchu - střídmě a racionálně v mezích udržitelného rozvoje.

Legislativa a národní faktory, které podporují ženy, zaměstnanost a podnikání

Polsko

Ženy v Polsku získaly právo hlasovat podle vyhlášky Józef Piłsudski ze dne 28. listopadu 1918, ve které bylo stanoveno, že „voličem Sejmu je každý občan státu bez rozdílu pohlaví, který do volebního dne dosáhl věku 21 let“ a „všichni muži/ženy ve státě, kteří mají aktivní volební právo, mohou být zvoleni do Sejmu.“ Polské ženy byly tedy jednou z prvních žen v Evropě, které získaly volební právo.

Práva žen v Polsku mají význam ústavního principu. V současné ústavě z roku 1997 je zásada rovnosti práv žen a mužů obsažena v článku 33. Tento článek stanoví, že:

- *"Muži a ženy mají stejná práva na rodinný, politický, sociální a ekonomický život v Polské republice.*
- *Muži a ženy mají stejná práva, zejména pokud jde o vzdělání, zaměstnání a povyšování, a mají právo na stejnou odměnu za práci podobné hodnoty, sociální zabezpečení, zastávání úřadů a získávání veřejných vyznamenání a vyznamenání".*

Ústavní princip je nadřazený výkonným aktům a musí být respektován v každé situaci. Podrobná nařízení týkající se rovnosti žen a mužů v Polsku mají domácí i mezinárodní atributy.

Vybrané právní akty týkající se práv žen
Klíčové dokumenty: • Ústava Polské republiky • Všeobecná deklarace lidských práv (1948) • Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) • Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (Evropská úmluva o lidských právech)
Nejdůležitější mezinárodní dokumenty týkající se (přímo) práv žen: • Úmluva o stejném odměňování (1951) • Úmluva o politických právech žen (1952) • Úmluva o národnosti vdáných žen (1957) • Úmluva o diskriminaci v zaměstnání a povolání (1958) • Úmluva o souhlasu s manželstvím, minimálním věku pro uzavření manželství a registraci manželství (1962) • Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (1979) • Prohlášení o odstranění násilí na ženách (1993)
Vybrané polské právní akty: • Zákon, kterým se mění zákoník práce a zákon o peněžitých dávkách ze sociálního pojištění v případě nemoci a mateřství ze dne 16. listopadu 2006 • Zákon o boji proti domácímu násilí ze dne 29. července 2005 • Zákon o sociální pomoci ze dne 12. března 2004 • Zákon o rodinných dávkách ze dne 28. listopadu 2003 • Zákon o peněžitých dávkách ze sociálního pojištění v případě nemoci a mateřství ze dne 25. června 1999 • Zákon o plánování rodiny, ochraně lidského plodu a podmínkách přípustnosti ukončení těhotenství ze dne 7. ledna 1993

Ministerstvo pro rodinu, pracovní a sociální politiku odpovídá za provádění ustanovení Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen přijaté Organizací spojených národů (tzv. Mezinárodní listina práv žen) a dalších úmluvy. V roce 2011 byla vytvořena Koalice pro CEDAW (Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen). Cílem této koalice je zapojit nevládní organizace do procesu podávání zpráv o provádění úmluvy Polskem.

Veřejný ochránce práv je strážcem rovného zacházení se ženami a muži ve všech oblastech života.

Národní faktory, které řídí tyto nové pracovní příležitosti

Největším faktorem podporujícím realizaci akcí spojených s multifunkčností zemědělství a kulturního dědictví jsou různé projekty a programy prokazující možnosti využití potenciálu obce. Tyto projekty je zároveň propagují

jako místo samostatné výdělečné činnosti nebo jako zdroj dodatečných příjmů. Pokyny jednotlivých činností jsou definovány v příslušných národních, regionálních a místních strategiích.

Na národní úrovni byla v roce 2017 přijata Strategie odpovědného rozvoje. Jedná se o klíčový dokument v oblasti střednědobé a dlouhodobé hospodářské politiky. V jeho rámci bylo definováno mnoho strategických programů. Z pohledu zvyšování aktivity žen ve venkovských oblastech mají zásadní význam následující projekty:

- Rodinná politika a péče o děti - komplexní a systematická podpora rodin s dětmi zahrnuje mimo jiné systematické poskytování ústavní péče o malé děti (do 3 let), umožnění návratu rodičů a zákonných zástupců do práce a program na zvýšení počtu míst pro předškolní vzdělávání a zlepšení kvality vzdělávání, které poskytují.
- Nové příležitosti pro venkovské oblasti - program profesionální aktivizace zemědělců a osob souvisejících se zemědělstvím pro potřeby nezemědělského trhu práce s přihlédnutím k nástrojům financovaným z fondů politiky soudržnosti, PRV 2014–2020 a vnitrostátnímu nástroji trhu práce.
- Ústava obchodního balíčku - nový soudržný balíček právních aktů, který komplexně upravuje zásady podnikání v Polsku, vytváří příznivé, transparentní a stabilní obchodní podmínky, zajišťuje právní jistotu, snižuje obchodní riziko a zvyšuje ochotu podnikatelů nést technologické riziko spojené s realizací inovativních projektů.

Strategie pro udržitelný rozvoj venkovských oblastí, zemědělství a rybolovu na období 2012–2020 navíc představuje obecný cíl zvyšování kvality lidského kapitálu, sociálního kapitálu, zaměstnanosti a podnikání ve venkovských oblastech. Důraz je kladen zejména na využití endogenního potenciálu venkovských oblastí. To vytváří nové příležitosti pro využití kulturního dědictví vesnice.

V rámci regionálních operačních programů jsou ženy označeny za skupinu s nejtěžší situací na trhu práce. K podobné indikaci dochází v místních akčních strategiích. V důsledku toho je této skupině věnována zejména finanční podpora na zřízení a rozvoj hospodářské činnosti (převáděná místními akčními skupinami).

Činnost venkovských žen je rovněž podporována v rámci evropských projektů souvisejících s programy vyrovnávání příležitostí marginalizovaných skupin, profesní aktivizace žen a venkovského obyvatelstva financovanými z různých fondů Evropské unie. Dobrým příkladem v Polsku je projekt „Sołtyski a LiderkiWiejskie” „Ženy řídí polský venkov“, který byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu v rámci Sektorového operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a byl realizován mezi roky 2006 -2008 Nadací pro rozvoj místní demokracie.

Kromě strategické a finanční podpory je důležitým faktorem, který podporují rozvoj podnikání v oblasti multifunkčního zemědělství a kulturního dědictví, zvýšení povědomí veřejnosti. Poptávka společnosti po činnostech využívajících kulturní dědictví je obrovská, i když není vždy jasně patrná. V nadcházejících letech je zde možnost zvýšit zájem o produkty s vlastnostmi, které je ztotožňují s daným místem a službami poskytovanými na místní úrovni. Současně je účast venkovského obyvatelstva na kultuře menší než ve městech. To lze přičíst obtížnější finanční situaci venkovských domácností ve srovnání s městy. I přes pozitivní vzestupný trend činily průměrné výdaje na rekreaci a kulturu ve venkovských domácnostech v roce 2016 53,19 PLN, což představovalo mírně více než polovinu výdajů na rekreaci a kulturu ve městech.

Životní prostředí a jeho podpora, mimo jiné v oblasti propagace, jsou proto při provádění takové činnosti velmi důležité. Je také důležité podporovat a pochopit místní úřady, pokud jde o platnost obchodní činnosti.

Podnikání žen v rámci činností souvisejících s multifunkčním zemědělstvím a kulturním dědictvím by mělo být podporováno kvalitním poradenstvím, zejména odbornou pomocí v prvních letech provozu. Důležitá je také neustálá výměna zkušeností a osvědčených postupů.

Španělsko

Pokud jde o španělský právní systém, článek 14 španělské ústavy stanovuje, že španělská populace je před zákonem rovnocenná, „bez jakékoli diskriminace na základě narození, rasy, pohlaví, náboženství, názoru nebo jakéhokoli jiného osobního nebo sociálního stavu nebo okolnosti“. Článek 9.2 stanovuje, že skutečné a efektivní podmínky pro svobodu a rovnost osob a skupin, v nichž jsou integrovány, podporují veřejné orgány; odstraňují překážky, které brání nebo znemožňují jejich plnost; „usnadnit účast všech občanů na politickém, hospodářském, kulturním a společenském životě“.

Mnoho článků, které byly přijaty od vyhlášení ústavy zahrnují rovné zacházení v rodinném a v pracovním životě, zejména v občanské, trestní a pracovní sféře. Patří k nim zákon č. 39/1999 ze dne 5. listopadu o podpoře sladění pracovního a rodinného života pracujících a zákon č. 30/2003 ze dne 13. října o opatřeních k začlenění posouzení dopadu pohlaví do regulačních ustanovení vypracovaných vládou.

Následně byly přijaty zákony, které komplexně reagují na problém násilí a nerovnosti, kterým ženy čelí.

Zvláštní pozornost je třeba uvést v této oblasti u zákony č. 35/2011 ze dne 4. října o společném vlastnictví zemědělských podniků. Cílem je zlepšit postavení žen v zemědělských organizacích a zviditelnit práci žen v zemědělských podnicích, podporovat rovnost, zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech a pomoci při usazování venkovského obyvatelstva.

V této chvíli je nutné zdůraznit základní nástroj, Strategický plán pro rovné příležitosti 2014–2016, dokument, který byl definován a obsahuje práva a prioritní opatření. V tomto plánu vláda věnovala základní pozornost ženám ve venkovských oblastech, které jsou klíčovými hráči vyváženého a udržitelného rozvoje španělského území. Tento plán prohlašuje, že je nezbytné zlepšit životní a pracovní podmínky ve venkovských oblastech, aby byla zajištěna jejich stálost a přežití. Zejména je třeba řešit situaci žen, které žijí ve venkovských oblastech a které jsou ve stejné sociální a ekonomické situaci jako vývoj jejich očekávání ohledně zaměstnanosti.

Cílem zákona č. 45/2007 o udržitelném rozvoji venkovských oblastí je zlepšit sociálně-ekonomickou situaci venkovských obyvatel a také přístup k dostatečným a kvalitním veřejným službám prostřednictvím víceodvětvových akcí a opatření. Zákon věnuje preferenční pozornost ženám a mladým lidem, na nichž do značné míry závisí budoucnost venkovských oblastí. Článek č. 8 reaguje na zásadu rovného zacházení a příležitostí pro muže a ženy a uvádí, že všechna opatření zavedená k dosažení udržitelného rozvoje venkova musí „respektovat zásadu rovného zacházení a příležitostí pro ženy a muže ve venkovských oblastech“. Lze také předpokládat zvýhodnění žen ve venkovských oblastech, jejichž cílem je překonat a vyhnout se situacím faktické diskriminace na základě pohlaví.

V této souvislosti bylo zdůrazněno, že za účelem uspokojení potřeby podporovat přiměřený rozvoj sociálně-ekonomických podmínek poskytl Strategický plán pro rovné příležitosti rozvoj prostřednictvím PLÁNU PRO PODPORU ŽEN V EVROPĚ Z VENKOVSKÝCH OBLASTÍ.

Plán na podporu žen ve venkovských oblastech

(Ústav pro ženy - ministerstvo zdravotnictví, sociálních věcí a rovnosti)

Existuje plán na podporu venkovských žen, který na tyto výzvy reagují a působí jako rozvoj strategického plánu rovných příležitostí. Konkrétní cíle jsou podrobně popsány níže:

1. Zviditelnit roli žen ve venkovských oblastech a šířit ji ve společnosti.

2. Překonat rozdíly mezi muži a ženami v zaměstnání a podnikání ve venkovských oblastech
3. Usnadnit sladění osobního, pracovního a rodinného života ve venkovských oblastech.
4. Podporovat začlenění žen do rozhodovacích a účastnických orgánů, včetně oficiálních pracovních míst ve venkovských oblastech.
5. Podporovat práci ženských sdružení ve venkovských oblastech jako klíčového prvku sociální, hospodářské a kulturní dynamiky.
6. Začlenit zásadu rovných příležitostí mezi ženami a muži do navrhování politik na podporu venkovských oblastí.
7. Zlepšit a aktualizovat znalosti o situaci žen ve venkovských oblastech.

Podpora kulturního dědictví ve venkovském světě

Na základě integračního přístupu lze konstatovat, že Španělsko má významné zdroje dědictví - z nichž většina se nachází ve venkovských oblastech - které nabízejí velké možnosti, pokud jde o územní rozvoj a udržitelnost.

Jedním z cílů zákona o udržitelném rozvoji venkovského prostředí je ochrana a obnova přírodního a kulturního dědictví venkovského prostředí prostřednictvím veřejných a soukromých akcí, které umožňují, aby jejich použití bylo slučitelné s udržitelným rozvojem.

Cílem Evropské úmluvy o krajině ratifikované Španělskem v roce 2008 je podpora ochrany, řízení a plánování evropské krajiny a organizování spolupráce v této oblasti, vzhledem k její základní úloze jako environmentálního prvku v životě společnosti, městského i venkovského života.

Podpora multifunkčnosti

Nový referenční rámec pro nejnovější reformu SZP se točí kolem koncepce zemědělské multifunkčnosti, která výslovně uznává společné uplatňování multifunkčního zemědělství. Kromě funkce výroby potravin a surovin je tedy také přiřazena k plnění různých environmentálních funkcí (udržování biologické rozmanitosti, ochrana půdy, ochrana zemědělské krajiny, podpora stanovišť atd.) a sociálních funkcí (tvorba zaměstnanosti, osídlení populace ve venkovských oblastech, ochrana kulturního dědictví atd.). Tyto nové funkce, o čemž svědčí četné průzkumy veřejného mínění a vědecké studie, jsou stále více požadovány společností, která si stále více uvědomuje environmentální problémy a odkaz, který zanechá budoucím generacím. Je také patrné, že roste poptávka po udržitelnějším hospodářském rozvoji.

Druhý pilíř SZP podporuje zemědělství jako poskytovatele veřejných statků - plnění jeho environmentálních a venkovských funkcí. Normativní vývoj tohoto druhého pilíře týkající se podpory rozvoje venkova je formulován prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Navrhuje následující tři tematické okruhy akcí nebo klíčové cíle evropské politiky rozvoje venkova: 1) zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, 2) zlepšení životního prostředí a krajiny a 3) zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit na venkově.

Cílem osy 3 je podporovat diverzifikaci hospodářské činnosti ve venkovských oblastech pomocí různých opatření, jako je podpora zakládání a rozvoje podniků, podpora venkovského cestovního ruchu, podpora při poskytování základních služeb, zachování a zlepšení venkovského potenciálu a vzdělávání hospodářských subjektů ve venkovských oblastech. Stručně řečeno, tato osa se snaží zahrnout to, co se ve Španělsku vyvinulo od 90. let prostřednictvím programů PRODER nebo prostřednictvím iniciativy Společenství LEADER.

Provádění tohoto evropského nařízení ve Španělsku bylo provedeno prostřednictvím 17 programů rozvoje

venkova, jednoho pro každé autonomní společenství. Rozdělení finančních prostředků EZFRV v 17 regionálních programech jako celku mezi tři hlavní cíle ukazuje význam, který je kladen na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví - osa 1 (45,6 % z celku), na rozdíl od environmentálních aspektů - osa 2 (37,5 %) a diverzifikace hospodářské činnosti - osa 3 (12,0 %). Je třeba také poznamenat, že procento EZFRV, které má být spravováno prostřednictvím místních akčních skupin prostřednictvím přístupu LEADER, činí 11,9 % z celkového počtu.

V Andalusii nové nařízení, vyhláška č. 163/2016 ze dne 18. října upravuje správní systém a informační systém přímý prodej primárních produktů z farem a lesů konečným spotřebitelům a maloobchodním zařízeními.

Umožňuje prodej zemědělských a lesnických produktů přímo z farem konečným spotřebitelům, čímž se zlepšuje hospodářská diverzifikace tisíců drobných zemědělců a chovatelů dobytka.

Jedná se o velmi žádanou regulaci v tomto odvětví, zejména v oblasti ekologické produkce, která slouží k zajištění právního krytí v Andalusii, stejně jako o přímém prodeji primárních produktů.

Podpora podnikání

Došlo k významnému nárůstu počtu mladších podnikatelů (zejména ve věku 18–24 let a v menší míře ve věku 25–34 let). Příčiny této generační úpravy lze nalézt ve větší institucionální podpoře prostřednictvím podpůrných programů pro mladé podnikatele a v aktivní podpoře podnikání ze škol. Oba faktory přispívají k posunu v úvahách o samostatné výdělečné činnosti jako prostředku profesního rozvoje.

Jedním ze způsobů financování je kapitalizace dávky v nezaměstnanosti (zákon č. 31/2015) ve formě jedné platby. Chcete-li získat přístup k této možnosti, musíte být příjemcem příspěvkové dávky v nezaměstnanosti, mít alespoň 3 měsíční platby čekající na splatnost a akreditovat své stabilní začlenění jako pracovník člena nově vytvořeného nebo provozujícího přidruženého pracovního družstva nebo společnost vlastněná zaměstnanci. Aby se stal samostatně výdělečně činným, může být aktivováno až 60% příspěvku. Podrobné informace o tomto finančním prostředku a další opatření na podporu samostatné výdělečné činnosti lze nalézt na úřadu práce nebo na:

http://www.mitramiss.gob.es/es/Guia/texto/guia_2/contenidos/guia_2_6_2.htm.

Existují alternativy týkající se pomoci a dotací, které obvykle nabízejí různé veřejné subjekty - na místní, regionální, celostátní nebo evropské úrovni - na podporu zakládání společností, jejich modernizace a vytváření pracovních míst.

Tato pomoc se obvykle mění každý rok, pokud jde o podmínky a částky, protože závisí na ročním rozpočtu správy a politikách, které se v té době vyvíjejí. Jejich výzvy jsou zveřejňovány v Úředním státním věstníku (BOE) a ve věstnících různých autonomních společenství, které lze nalézt na internetu (<http://www.boes.es> pro BOE a <http://www.madrid.org> / pro Úřední věstník Madridského společenství). Obvykle existují čtyři typy veřejné podpory:

1. Nevratné granty vypočtené na základě způsobilých položek v každém programu nebo výzvě.
2. Finanční dotace, sestávající z dotace úrokové sazby půjček získaných pro realizaci projektu.
3. Bezplatné školení zaměstnanců.
4. Technická podpora při plánování a realizaci projektu.

Odborníci, s nimiž byl proveden rozhovor, zdůraznili, že hlavní podmínkou, která brání podnikatelské činnosti, jsou i nadále vládní politiky, a to z důvodu vysoké úrovně byrokracie ve správních procesech a nadměrných daní/předpisů, které znesnadňují zakládání společností. Pokud jde o nejnepříznivější podmínky pro podnikání ve Španělsku, uznávají úlohu trhu práce kvůli obtížím se stabilním zaměstnáním/smlouvou a potřebě získat příjem.

Hlavní doporučení ke zlepšení španělského podnikatelského ekosystému jsou proto:

- i. Pokračovat v přípravě vládních politik, které podporují podnikatelskou činnost prostřednictvím snižování nákladů, daňového zatížení a byrokracie.
- ii. Pokračovat v podpoře financování, motivovat různé zúčastněné veřejné/soukromé subjekty a podporovat rozmanitost, přístup a možné finanční nástroje zaměřené na zakládání nových podniků.
- iii. Posílit podnikatelské hodnoty/kompetence ve vzdělávacích programech poskytovaných na různých úrovních vzdělávání. V opačném případě tyto slabiny ovlivní hospodářské, inovativní a konkurenceschopné postavení Španělska a znesnadní čelit sociálním, ekonomickým a politickým výzvám, které se objevují.

Slovinsko

Politické a legislativní pozadí týkající se žen

V rámci Ministerstva práce, rodiny, sociálních věcí a rovných příležitostí existuje odbor rovných příležitostí, který tvoří politiku rovnosti žen a mužů. Přípravuje návrhy nařízení a opatření ke zlepšení situace žen a mužů a odstranění diskriminace na základě pohlaví. Poskytuje odbornou podporu ministerstvům a místním komunitám při integraci perspektivy rovnosti žen a mužů do politik a opatření. Přípravuje národní program pro rovné příležitosti pro ženy a muže, analyzuje a podává zprávy, provádí osvětové kampaně, spolupracuje s EU, mezinárodními organizacemi a občanskou společností. V oblasti nediskriminace na systémové úrovni koordinuje úkoly ministerstev a vládních služeb v souladu s antidiskriminačním zákonem.

Vnitrostátní faktory pro nové pracovní příležitosti ve venkovských oblastech

Slovinská zemědělská a lesnická komora je trvale zapojena do práce a života farmy a celé krajiny a je si vědoma potřeby zlepšit péči o starší lidi a vytvářet nová pracovní místa pro mladší generace. Zde je pro farmy příležitost rozvíjet nové obchodní příležitosti ve formě doplňkových zemědělských činností/jiných výdělečných činností (OGA).

Přestože stárnutí populace ve Slovinsku i ve světě prodlužuje období zdravého a aktivního života, zvyšuje se také počet izolovaných, sociálně vyloučených starších lidí, kteří potřebují sociální péči. Toto je často kvůli změnám životního stylu moderních rodin; příbuzní se těžko starají o své starší členy rodiny a obchodní příležitost můžou představovat denní centra na farmách pro seniory.

Poslední změny nařízení o jiných výdělečných činnostech na farmě, které byly přijaty slovinskou vládou v květnu a vstoupily v platnost dne 14. června 2018, přinesly farmě některé nové obchodní příležitosti.

Strategie a programy na zvýšení zaměstnatelnosti žen

Opatření aktivní politiky zaměstnanosti prováděná ve Slovinsku se neliší podle pohlaví. Strategie pro inteligentní, udržitelný a inkluzivní růst, Evropa 2020, sdělení Evropské komise, říkají, že míra zaměstnanosti obyvatel ve věku mezi 20 a 64 lety by se měla zvýšit ze současných 69 % na nejméně 75 %, a to i prostřednictvím většího zapojení žen a starších pracovníků a účinnější integraci migrantů do pracovní síly. Prováděná opatření strategie.:

1. **VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLENÍ** se provádí jako neformální a formální vzdělávání.
2. **VÝMĚNA PRACOVNÍHO MÍSTA A SDÍLENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA** je zaměřeno na získávání nových dovedností a schopností osob zaměstnaných zaměstnavateli a na zvyšování konkurenceschopnosti a flexibility společností, které školí své zaměstnance.

3. **POBÍDKY ZAMĚSTNANOSTI** jsou primárně zaměřeny na zvýšení pracovních příležitostí pro nezaměstnané zranitelné skupiny. Pobídky pro zaměstnanost jsou realizovány ve formě dotací na zaměstnanost.
4. **VYTVOŘENÍ NOVÝCH PRACOVNÍKŮ** je zaměřeno na podporu práce a sociálního začlenění a zlepšení dovedností a kompetencí zranitelných skupin nezaměstnaných.
5. **PODPORA SAMOSTATNÉHO ZAMĚSTNÁNÍ**

Podpora pro podnikání žen

Podnikové pobídky nejsou diskriminační z hlediska pohlaví. Slovinský podnikový fond (dále jen „SPF“) je veřejná finanční instituce Slovenské republiky zřízená s cílem poskytovat finanční podporu a pobídky podnikovému sektoru ve Slovinsku. SPF každoročně vyhlašuje státní podporu na investice do rozvoje a expanze mikropodniků, malých a středních podniků (MSP) ve Slovinsku a je spolutvůrce začínajícího ekosystému ve Slovinsku s cílem dosáhnout globálního úspěchu začínajících podniků společnosti.

Ve Slovinsku je integrace žen v posledních letech obzvláště populární. Existuje mnoho asociací, rad, odborů, společností a skupin s různými organizacemi a institucemi. Slovinsko pořádá také rostoucí počet akcí zaměřených konkrétně na ženy v podnikání. (Perko, 2016).

Právní situace týkající se multifunkčnosti, marketingu, potravin, distribuce agroturistiky.

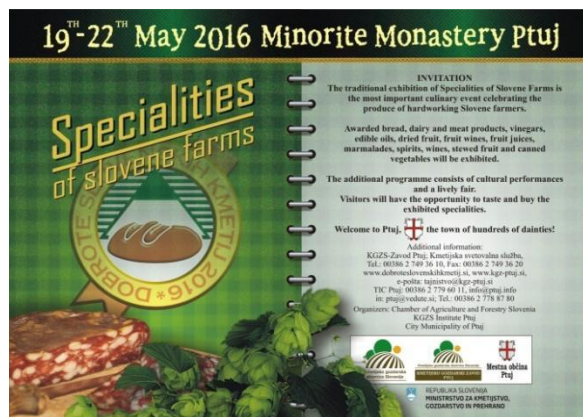
Držitel doplňkové činnosti na farmě může začít získáním povolení, které je vydáno rozhodnutím správní jednotky. Držitel doplňkové činnosti na farmě může být majitelem farmy nebo pracujícím na farmě se souhlasem zemědělce. Za členy farmy se považují fyzické osoby, které jsou starší 15 let a které mají trvalé bydliště na stejné adrese jako držitel.

Dostupné podpory pro činnosti spojené s kulturním dědictvím

V rámci Ministerstva kultury působí Ředitelství pro kulturní dědictví a Služba politiky soudržnosti, která koordinuje programování a provádění politiky soudržnosti, činnosti související s oblastí evropské územní spolupráce a činnosti související s finančním mechanismem EHP a Norským finančním mechanismem.

Podpora zachování přírodního a kulturního dědictví krajiny se ve většině případů provádí v rámci projektů LEADER vedených místními akčními skupinami (partnerství veřejného a soukromého rozvoje místního rozvoje, které připravuje a provádí strategii místního rozvoje a přijímá rozhodnutí o rozdělení a řízení finančních zdrojů). Přístup LEADER vybízí jednotlivce, obce, instituce, podniky, společnosti a další zúčastněné strany v místní oblasti, aby propojili a vytvořili společnou vizi rozvoje a aktivně se podíleli na jejím provádění. Ve Slovinsku je 33 místních akčních skupin, které vypracovávají strategii místního rozvoje.

Speciální akcí slovinských farem je tradiční výstava, je to nejdůležitější kulinařská akce ve Slovinsku, oslavující produkty pracovitých slovinských farmářů. Oceněný chléb, mléčné a masné výrobky, octy, jedlé oleje, sušené ovoce, ovocná vína, ovocné šťávy, marmelády atd. Pořadatelé jsou Komora zemědělství a lesnictví Slovinska, Ministerstvo zemědělství, lesnictví a potravinářství, Zemědělský lesnický institut Ptuj, Obec Ptuj.

Francie

Přestože nové právní formy (GAEC, EARL, CUMA atd.) vyplývající z francouzského programu pro rozvoj venkova umožnily začlenit ženy a uznat jejich postavení leaderů, sociální ochrana není mezi muži a ženami stejná. Zákon o zemědělské orientaci z roku 1999, který zavedl status spolupracujícího manžela/manželky, však umožnil uznat práci žen na farmách a zlepšit jejich sociální ochranu. Tento status vedl ke snížení počtu žen pracujících bez statusu, ale v roce 2012 bylo podle MSA (sociální zabezpečení pro zemědělce) stále 8 500 žen, které neměly sociální ochranu a žádné nároky na důchod.

Zákon o budoucnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví z října 2014 obsahuje opatření k zajištění lepší integrace a většího uznávání žen v hospodářském a profesním životě, zejména posílením GAEC mezi manželi, což umožní větší rovnost žen a mužů na samotných farmách a zavedením progresivního instalačního systému, zvláště příznivého pro ženy, které se obvykle usazují později.

Kromě toho zákon podporuje ženy prostřednictvím regionálních programů rozvoje venkova při zakládání zemědělských podniků prostřednictvím podpory zakládání malých farem a cílených investičních rad. Na konci roku 2015 zahrnovaly programy rozvoje venkova předložené regiony takové iniciativy ve prospěch žen.

V roce 2013 byl vytvořen zvláštní „Ženský podnikatelský plán“, jehož cílem je zvýšit podíl žen v nově založených podnicích. Existovaly tři hlavní pilíře podpory: i) zlepšit šíření informací podnikatelkám o dostupné veřejné podpoře; ii) poskytování individuální podpory podnikatelům (např. mentoring, školení, vytváření sítí); a (iii) zlepšení přístupu k financím. Některá opatření se navíc zaměřují na podnikatelky ve venkovských oblastech. Dnes se plán nazývá „Entreprendre au féminin“ a byl prodloužen do roku 2020 jako součást prvního meziresortního plánu na podporu profesní rovnosti; na základě rozhodnutí státního tajemníka odpovědného za rovnost mezi muži a ženami a boj proti diskriminaci.

Zvláštní výbor „Délégation aux droits des femmes et à l'égalité des chances entre les hommes et les femmes“ vytvořený francouzskou horní komorou (Senátem) doporučuje, aby byl status spolupracujícího manžela/manželky přechodný a umožnil dotyčné osobě zdokonalit svůj profesionální projekt s ohledem na změny hospodářské situace a poté zvolit nejvhodnější status. Výbor rovněž doporučuje, aby rezortní a regionální komory zemědělství a Stálé shromáždění zemědělských komor zahrnuly do svých řídicích orgánů (předsednictva a předsedkyně výborů) minimální podíl jedné třetiny žen, jak je stanoveno v zákon ze dne 4. srpna 2014 pro zvolené členy.

Zákon o financování sociálního zabezpečení (LFSS) pro rok 2019 otevřel ženám zemědělcům možnost dostávat denní dávky v případě mateřství, pokud nemají možnost být nahrazeny. Minimální přestávka na mateřskou dovolenou se zvyšuje na 8 týdnů u samostatně výdělečně činných žen a zemědělek, včetně dvou týdnů předporodní dovolené, podobně jako u zaměstnankyň za účelem získání náhrady za jejich mateřskou dovolenou.

Plán «1er Plan interministériel en faveur de l'égalité professionnelle 2016-2020» má 3 hlavní cíle: vytváření pracovních míst; snižování míry nezaměstnanosti žen, zejména žen, které mají špatnou dostupnost do zaměstnání a/nebo v nejistých situacích; zlepšení hospodářské výkonnosti společností a podpora transformace trhu práce.

Česká republika

Ministerstvo průmyslu a obchodu v minulosti vytvořilo podpůrné programy jako START, ZÁRUKA, MARKET, PROGRES atd. na podporu středních a malých podniků. Kromě části programu PORADENSTVÍ, jehož část byla věnována podnikání žen v letech 2001-2004, tyto programy nejsou svou povahou konkrétně určeny pro ženy.

Z celkového počtu příjemců byly pouze 17 % ženy a pouze 5,7 % byly podnikatelky žádající finanční granty. Vzhledem k podmínkám na trhu práce, kde je podíl nezaměstnaných žen vyšší než mužů, bylo do programu

START zařazeno 40 % žen, které zahájily podnikání v rámci programu START a získaly 37 % počátečních finančních prostředků. Majitelky - ženy získaly pouze 11 % finančních prostředků z jiných programů na podporu podnikání.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR v současné době podporuje některé menší aktivity neziskových organizací zaměřených na podporu podnikání žen, jako je Asociace podnikatelů a manažerů České republiky nebo Asociace podnikatelů ve Středočeském kraji a na Moravě.

Asociace podnikatelek a manažerů České republiky je předním partnerem projektu „Evropský podnikatel 21. století“ v rámci programu EQUAL, jehož cílem je podpora podnikání žen znevýhodněných na trhu práce v regionech s vysokou nezaměstnaností v severních Čechách.

Dovednosti, znalosti, schopnosti

Součástí úspěchu podnikatelského nápadu je samotný podnikatelský profil. Je důležité zdůraznit, že ani akademické znalosti, ani zkušenosti neurčují úspěch nebo neúspěch. Bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatele podnikající a živnostenský list, je zřejmé, že mají řadu povinností a odpovědností spojených s podnikatelskou činností, které vyžadují určité dovednosti.

V tomto smyslu, stejně jako zakládání společností přináší mnoho výhod, to také přináší určité „problémy“, které musí být každý podnikatel připraven převzít. Tyto „potíže“ lze shrnout do tří:

- Ekonomické a osobní riziko
- Požadované úsilí a obětavost, zejména v počátečních fázích
- Odpovědnost za všechny vzniklé problémy a situace

Kompetence v oblasti podnikání je schopnost dosáhnout cílů prostřednictvím inovativních metod chování a také identifikovat, předvídat a využívat obchodní příležitosti. V dnešní době dominuje prediktivní a kreativní přístup. V tomto přístupu je hlavní důraz kladen na inovace a nekonvenčnost, jakož i na charakteristické dovednosti. Podnikavá žena na venkově, stejně jako každý jiný podnikatel, by měla mít osobnostní (sociální), behaviorální (osobní) a manažerské schopnosti.

V rámci sociálních kompetencí jsou stanoveny (mimo jiné) následující dovednosti: sebevědomí, schopnost vyrovnat se s obtížemi a prezentovat se. Sociální dovednosti jsou velmi důležité. Při podnikání například v oblasti cestovního ruchu, musíte mít přiměřený přístup ke svým klientům, hostům atd. V případě venkovských podnikatelek je třeba zdůraznit (především) jejich schopnost udržovat dobré vztahy s lidmi a schopnost provádět různá díla (tzv. „zlaté ruce“).

Kompetence v oblasti chování souvisí (mimo jiné) s asertivitou, schopností riskovat, tvořivostí nebo vytrvalostí. Proto jsou zde důležité všechny druhy psychologických aktivit a školení, které budou přiřazeny k rozvoji osobnosti daného jedince.

Třetím prvkem jsou manažerské kompetence, tj. kompetence týkající se řízení a týmové práce. Základem je schopnost komunikovat, řešit problémy, systematické plánování nebo vyhledávat informace.

Kromě uvedených kompetencí je druhým důležitým prvkem věcná znalost. Nejprve je třeba vědět, co je kulturní dědictví, aby bylo možné provádět činnosti související s kulturním dědictvím regionu/země. Musíte si být vědomi jeho důležitosti a mít respekt v době jeho komercializace.

Podnikání je spojeno s definováním podnikatelského nápadu, identifikací zdrojů, stanovením typu podnikatelské činnosti, ekonomickým hodnocením projektu (rozpočet, podnikatelský plán). Z toho důvodu jsou nezbytné znalosti z oblasti ekonomiky, daní, marketingu nebo právních předpisů. V moderní ekonomice je také důležitá schopnost komunikovat v cizích jazycích. Poskytuje nové příležitosti pro rozvoj a navazování kontaktů.

Aby bylo možné jim čelit výzvě, je žádoucí, aby měl podnikatel řadu kvalit a schopností, mezi něž patří:

- ✓ Sebevědomí
- ✓ Iniciativa a schopnost čelit novým výzvám
- ✓ Motivace a nadšení pro uskutečněný projekt
- ✓ Realismus, objektivita a serióznost v přístupech
- ✓ Dobrá pracovní etika a kapacita
- ✓ Schopnost posoudit životní prostředí, identifikovat příležitosti a využít je
- ✓ Flexibilita a univerzálnost
- ✓ Kreativní kapacita a inovativní duch
- ✓ Orientace na trh a zákazníka
- ✓ Vycházení s lidmi
- ✓ Schopnost komunikace
- ✓ Schopnost formovat, vést a motivovat tým
- ✓ Dostatek času
- ✓ Soulad, vytrvalost, odhodlání a osobní odpovědnost
- ✓ Emoční stabilita, vytrvalost a síla charakteru
- ✓ Etické hodnoty a integrita
- ✓ Schopnost stanovit a dokončit konkrétní cíle
- ✓ Schopnost organizovat a koordinovat všechny prostředky, které má obchodní projekt k dispozici
- ✓ Kapacita pro krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé plánování
- ✓ Orientace na konkrétní cíle a systematické sledování výsledků
- ✓ Schopnost rozhodovat a řešit problémy
- ✓ Schopnost riskovat a poučit se z možných neúspěchů
- ✓ Tolerance tlaku a nejistoty
- ✓ Vysoká odolnost vůči stresu
- ✓ Schopnost porovnat zkušenosti ostatních lidí
- ✓ Schopnost učit se a připravenost na další vzdělávání
- ✓ Zájem o rozšiřování znalostí souvisejících s oblastí činnosti obchodního projektu

V této souvislosti je před zahájením podnikání nutné určit dovednosti a postoje, aby bylo možné posoudit, do jaké míry je člověk schopen podnikat. Pomůže to odhalit možné nedostatky a navrhnout řešení, buď prostřednictvím školení a/nebo poradenství, nebo delegováním určitých funkcí na další kvalifikovanější osoby atd.

Je nutná podpora ženských leaderů - nejen pokud jde o utváření jejich osobnosti nebo školení o „tvrdých“ dovednostech souvisejících s podnikáním, ale také při řešení různých situací vyplývajících z fungování ve venkovské komunitě.

Zdroje

Polsko

1. ARiMR, www.arimr.gov.pl/aktualnosci/artykuly/i-mazowiecki-kongres-kol-gospodyn-wiejskich-za-nami.html [07.05.2019].
2. Beck U., Społeczeństworyzka. Wdrodze do innejnawczesności, Scholar Publishing House, Warsaw, 2002.
3. Bogusz M., Kmita-Dziasek E., 2015, Zagrodyedukacyjnejakoprzykładinnawcynejprzedsiębiorczościnaobszarachwiejskich, [in:] W. Kamińska (eds.), Innowacyjność w turystycewiejskiej a nowemożliwościzatrudnienianaobszarachwiejskich, Studia PAN KPZK, CLXIII.
4. Gorlach K., Drag Z., *Rolniczkijakouczenicznizyciaspolecznego*, changed version of the paper delivered by the authors at the conference entitled „Społeczeństwo a płeć – problemy, wyzwania, perspektywybadawcze”, University of Łódź, Faculty of Economics and Sociology, 11-12.10.2018.
5. GUS, <https://stat.gov.pl/kobiety-i-mezczyzni-w-europie/bloc-2d.html?lang=pl> [10.05.2018].
6. Kobietyimężczyzninarynkupracy, GUS, Warsaw 2018.
7. The National Association of Farmers, Agricultural Circles and Organizations, <https://kolkarolnicze.pl/O-nas/Struktura-KZRKiOR> [25.04.2019].
8. Michalska S., Tradycyjneinowe role kobietwiejskich, *WięśiRolnictwo*, No. 2 (159) 2013 p. 124 – 139.
9. Obszarywiejskie w Polsce w 2016 r., GUS, Warsaw 2017.
10. Announcement No. 1/2018 of the President of the Agency of Restructuring and Modernization of Agriculture of 19 September 2018 regarding the average area of agricultural lands in a farm in individual voivodeships and the average area of agricultural lands on a farm in Poland in 2018, ARiMR2018..
11. Piróg D., *Kompetencje z zakresprzedsiębiorczości: rozważaniateoretycznei ich ilustracje w obszarzeszkolnictwawwyższego*, Przedsiębiorczość – Edukacja 11, 2015.
12. *Polskawieś 2018. Raport o staniewsi*, FDPA, Warsaw 2018.
13. Report from the research "Sytuakobiet w rolnictwieinaobszarachwiejskich. Specyfika, standardy, parytetyioczekiwania". Szczecin, KonsorcjumBadawcze FOCUS GROUP, Centrum RozwojuSpołeczno-Gospodarczego Sp. z o.o., March 2012.
14. Report from the research „Zawodowarolakobiet w społeczeństwieobywatelskim, WUP Szczecin 2011.
15. Statistical Yearbook of Agriculture, GUS 2018.
16. Strategy for Responsible Development until 2020 (with a perspective until 2030).
17. Szkoływyżzei ich finanse w 2017 r., GUS 2018.
18. *Wieś: miejsce, doświadczenie, opowieść*, red. Karolina Koprowska, KołoNaukoweAntropologówLiteraturyiKultury, Kraków 2016.
19. *Wieś w Polsce 2017: diagnozaiprognizaRaport z badania*, FundacjaWspomaganiaWsi, Warsaw, 2017.

Právní normy:

- Decree on the electoral law to the Legislative Sejm [Journal of Laws of 1918, No. 18, item 46]. The Constitution of the Polish People's Republic adopted by the Legislative Sejm on 22 July 1952 [Journal of Laws of 1952, No. 33, item 232].
- The Constitution of the Polish People's Republic adopted by the Legislative Sejm on 22 July 1952 [Journal of Laws of 1952, No. 33, item 232].
- Constitution of the Republic of Poland of 2 April 1997 [Journal of Laws of 1997, No. 78, item 483].
- Act of 9 November 2018 on country women associations [Journal of laws of 2018, item 2212].

Španělsko

1. "Diagnosis of Gender Equality in Rural Areas". General Secretariat of the Rural Environment. Ministry of the Environment, Rural and Marine Affairs.
2. "Living Conditions and Social Position of Women in Rural Areas". General Directorate of Sustainable Development of Rural Areas. Ministry of the Environment, Rural and Marine Affairs.
3. "Work, Welfare and Development of Women in the Andalusian Rural Areas". Lina Gálvez Muñoz, Mauricio Matus López. Andalusian Women Institute. Counseling For Equality and Social Welfare. Seville
4. "Report about the Rural Environment and its Social and Territorial Vertebration". Economic and Social Council. Spain.
5. "Plan for the Promotion of Women of the Rural Environment (2015-18)". Secretary of State for Social Affairs and Equality. Institute of Women and Equal Opportunities.
6. "The Importance of Women in the Spanish Rural Environment". Inocencia María Martínez León, Mª Dolores of Miguel Gómez, Polytechnic University of Cartagena, Dept. of Business Economics, Business School, Cartagena (Murcia)
7. "The woman in agriculture". Office for Official Publications of the European Communities. Brussels.
8. "Good Practices in Equality and Rural Development". General Directorate of Sustainable Development of the Rural Environment. Secretary of State for Rural Environment and Water. Ministry of the Environment, and Rural and Marine Affairs.
9. "Rural environment: working in women". Ministry of Agriculture, Rural Environment and Environment.
10. "The Economics of Cultural Heritage", Spain Cultural Heritage magazine n°3-2010. Culture Ministry. 2010
11. "The woman in the Atlas of Intangible Heritage". Atlas of the Cultural Heritage of Andalucía. Andalusian Institute of Historical Heritage. Ministry of Sports and Culture.
12. "The evolution of agriculture in Spain: Tradition, modernization and perspectives". F. Molinero Hernando. University of Valladolid.
13. "Agriculture, Rural Development and Environmental Sustainability". José Antonio Gómez-Limón, Andrés J. Picazo-Tadeo, Ernest Reig Martínez. University of Valladolid, University of Valencia, University of Valencia and Valencian Institute of Economic Research.
14. "The Agrarian Multifunctionality, a New Paradigm for the Reform of the CAP and the World Organization of Trade". Albert Massot Martí.
15. "The Spanish regulation on rural tourism". Rosa María Hernández-Maestro
16. "Agrarian Multifunctionality: Rural Development and Public Policies: New Challenges for Agriculture". Institute of Research and Training Agrarian y Pesquera. Ministry of Agriculture and Fisheries
17. "Manual Good Practices in Rural Tourism". Ministry of Agriculture, Food and Environment. National Rural Network.
18. "Social demand for the multifunctionality of the mountain olive grove: an application through the experiments of choice". Arriaza, m. ; Gómez-limón, J.A. ; Kallas, Z. and Nekhay, O. Area of Agrarian

Economy and Sociology. IFAPA. CIFA "Alameda del Obispo". Córdoba. Department of Agricultural Economics. E.T.S.II.AA. Palencia. University of Valladolid

19. "The agrarian and territorial multifunctionality: Discourses and policies on agriculture and rural development". Eduardo Moyano Estrada and Fernando E. Garrido Fernández. Institute of Advanced Social Studies (IESA). Higher Council for Scientific Research (CSIC).

Slovensko

1. Barbič, A., Farmers and the Farmers' Family in Tradition, 2002
2. Barbič, A., Izzivi in priložnostipodeželja, Fakulteta za družbenevede, Ljubljana, 2005
3. Černilogar, G., Dopolnilnedejavnostinakmetijahkotoblikepodjetništva in vloga v razvojupodeželjaSevernoprimorskeregije, Ekonoskafakulteta, Ljubljana, 2007
4. Črnčič, L., Ženske v kmečkihgospodinjstvih v Sloveniji, DN, Filozofskafakulteta, Maribor, 2016
5. Dobravec, I. (2008). Vlogakmečkihžensk v razvojuslovenskegapodeželja. Diplomskodelo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbenevede.
6. Eartel, K., članekSodobnakmečkagospodinja je poslovnaženska, Večer, 2013, <https://f2.vecer.com/201301295877806-5877806>
7. FerlincGuzelj, I., (2010). KmečkeženskeizSlovenskihgoricnekoč in danes. Magistrskodelo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbenevede.
8. KneževićHočevlar, D., ČrničIstenič, M., Dom in delonakmetijah, raziskavaodnosov med generacijami in spoloma, Držbenomedicinskiinštitut ZRC SAZU, 2010
9. KrtStopar, A., Uredba o dopolnilnihdejavnostihnakmetiji, https://www.kgzs.si/uploads/dokumenti/strokovna_gradiva/uredba_o_dopolnilnih_dejavnostih_na_kmetiji.pdf
10. Kuhar, A., SLOVENSKO PODEŽELJE IN DEMOGRAFSKE SPREMEMBE, marec 2018, Ljubljana. Dostopnna: <http://ivovajgl.eu/wp-content/uploads/2018/03/Kuhar-prezentacija.pdf>
11. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Svet za ženskenapodeželju, <https://agri.bf.uni-lj.si/zveza/splosno>
12. Perko, V., Povezovanje med ženskami za boljšijutri, EkonomskipotencialpodjetnihSlovenk, Rezultatiprojekta Network MEMA –Mreže za enakemožnosti, povzetekprispevkov za Forum
13. Dostopnna: https://skupnost-podjetnic.si/wp-content/uploads/2018/09/0765e5_1bbc988e2d82434eb4a9cc6ffa08e7d3.pdf
14. Pinterič, Lucija. 2005. Medgeneracijskiodnosi in odnosi med spolomanaslovenskihkmetijah. Ljubljana: Biotehniškafakulteta
15. Planko. P. (2014). Ženskenapodeželju. Diplomskodelo, Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofskafakulteta.
16. Program razvojapodeželja RS za obdobje 2014-2020, Evropskikmetijskisklad za razvojapodeželja, www.program-podezelja.si/sl/kaj-je-program-razvoja-podezelja-2014-2020
17. Robnik, S., 2012, ENAKOST SPOLOV V DRUŽINSKEM ŽIVLJENJU IN V PARTNERSKIH ODNOSIH, Raziskava. Ministrstvo za delo, družino in socialnezadeve, dostopnna: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/RaziskavaEnakostSpolovPartnerstvo.pdf
18. Robnik, S., Kmečkeženske v Sloveniji, Rezultatiraziskave 2008, http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/RaziskavaKmeckeZenske2018.pdf
19. Veerle, M. OECD – Cooking, caring and volunteering: Unpaid work around the world. 2011. OECD, Social, Employment and Migration Working Papers No. 116, <https://www.oecd.org/berlin/47258230.pdf>
20. VladarepublikeSlovenije, Urad za enakemožnosti, Tretjeporočilo RS o uresničevanjujudoločilKonvencije ZN o odpravitsehoblikdiskriminaciježensk, 2002, http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/CEDAW3.pdf
21. VladarepublikeSlovenije, Urad za enakemožnosti, Peto in šestoporočilo RS o

- uresničevanjudoločilKonvencije ZN o odpravivsehoblikdiskriminaciježensk, 2002,
http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/CEDAW3.pdf
22. Trošt, N., Domačeborbi, Gradivo za delavnicoLjudskoizročilo, Radovljica, 2011,
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/CVZU/LUJesenice/CVZU_11LUJ_Gradivo.pdf
23. Uredba o dopolnilnihdejavnostihnakmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18) in Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18).
24. Vrbole, A., 1997, Case study of Slovenia, National action plans fort he integration of rural women in development, <http://www.fao.org/3/w6543e/w6543e02.htm>
25. ZvezakmetiSlovenije, <https://agri.bf.uni-lj.si/zveza/splosno>

Francie

- Ministère de l'agriculture de l'alimentation de la pêche de la ruralité et de l'aménagement du territoire – Analyse : Centre d'études et de prospectives n°38 – Mars 2012
- Ministère de l'agriculture de l'alimentation de la pêche de la ruralité et de l'aménagement du territoire ; <https://infographies.agriculture.gouv.fr/post/177688969647>
- Ministère de l'agriculture de l'alimentation de la pêche de la ruralité et de l'aménagement du territoire ; <https://infographies.agriculture.gouv.fr/post/98134386267>
- Ministère de la Culture ; <http://www.culture.gouv.fr/Thematiques/Developpement-culturel/Culture-Monde-rural/Territoires-culturels-la-plateforme-participative-des-projets-culturels-en-milieu-rural>
- European Parliament – Farm diversification in the EU – April 2016
- European Parliament – Agricultural education and lifelong training in the EU – October 2017
- European Parliament – The professional status of rural women in the EU – May 2019
- MSA – Population active agricole – La part de femmes en agriculture en 2016 – Mars 2018
- Infostat – Population active agricole, La part des femmes an agriculture en 2016 ; Bobigny, 8 mars 2016
- Familles rurales <https://www.famillesrurales.org/2/notre-projet>
- Anthony Tchékémian, « Être agricultrice en France au XXIe siècle », Études rurales [En ligne], 193 | 2014, mis en ligne le 01 janvier 2014, consulté le 21 novembre 2018.
- URL: <http://journals.openedition.org/etudesrurales/10017> ; DOI : 10.4000/etudesrurales.10017
- Global Women in Agriculture: research Findings; October 15,2018, CORTEVA agriscience
- Femmes et agriculture : pour l'égalité dans les territoires ; Délégation aux droits des femmes et à l'égalité des chances entre les hommes et les femmes ; rapport d'information n° 615 (2016Ce 2016-2017) ; www.senat.fr/commission/femmes/index.htmlwww.html
- <https://www.nouvelobs.com/societe/20150227.OBS3504/au-salon-de-l-agriculture-les-femmes-faut-savoir-les-dresser.html>
- <http://www.cget.gouv.fr/sites/cget.gouv.fr/files/atoms/dossierobsnov2014femmes territoiresruraux.pdf>
- <http://agriculture.gouv.fr/infographie-les-femmes-dans-lagriculture>
- <http://www.un.org/en/events/ruralwomenday/>
- <https://france3-regions.francetvinfo.fr/occitanie/lot/cahors/journee-internationale-femme-rurale-portraits-croises-deux-agricultrices-lotoises-1347859.html>
- <http://www.lafranceagricole.fr/actualites/gestion-et-droit/inegalites-en-france-le-milieu-rural-isole-en-difficulte-1,1,3034935915.html>
- <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2966612>
- <https://wecf-france.org>
- Les dossiers d'observation, n1, "Les femmes dans les territoires ruraux » ;

- <https://www.cget.gouv.fr/sites/cget.gouv.fr/files/atoms/dossierobsnov2014femmeterritoiresruraux.pdf>
24. <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/dossiers/egalite-professionnelle/entrepreneuriat-des-femmes/>
 25. <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/dossiers/egalite-professionnelle/le-1er-plan-interministeriel-en-faveur-de-legalite-professionnelle/>
 26. <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F32704>
 27. <https://en.montpellier-supagro.fr/montpellier-supagro>
 28. A l'école des bergers, des élèves passionnés, sûrs de trouver un emploi, l'OBS, 18 April 2019
 29. <https://www.nouvelobs.com/societe/20190418.AFP4947/a-l-ecole-des-bergers-des-eleves-passionnes-surs-de-trouver-un-emploi.html>

Česká republika

1. Role žen v ekologickém zemědělství, <http://www.enviweb.cz/76423>
2. Ženy v zemědělství stále vnímají genderovou nerovnost, <https://roklen24.cz/a/SFEE8/zeny-v-zemedelstvi-stale-vnimaji-genderovou-nerovnost>
3. Zaostřeno na ženy a muže - 2017 | ČSÚ, <https://www.czso.cz/csu/czso/zaostreno-na-zeny-a-muze-2017>
4. Podpora podnikání žen v zemědělské produkci v regionu, <https://is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?zalozka=13;id=21307;studium=51257;>
5. Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj, <https://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa.../GetFile4.pdf>
6. Dotace EU - OP ROZVOJ VENKOVA A MULTIFUNKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ, <https://www.dotaceeu.cz/.../OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDE...>
7. Rozvoj venkova – Euroskop, www.euroskop.cz/gallery/4/1258-evv_publicace_web.pdf
8. Členské ženské organizace, <https://czlobby.cz/cs/clenske-organizace>
9. Politika zaměstnanosti ČR https://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/strateg_zam_2020/strategiepz2020.pdf
10. Analýza srovnání specifík venkovské krajiny v rámci vybraných zemí EU, [file:///C:/Users/mbelasova/Downloads/zaverecna_prace%20\(12\).pdf](file:///C:/Users/mbelasova/Downloads/zaverecna_prace%20(12).pdf)
11. Odlišné pozice a role mužů a žen ve společnosti, https://theses.cz/id/0prnsi/Veronika_Vojtov_BP.pdf
12. [file:///C:/Users/mbelasova/Downloads/zaverecna_prace%20\(10\).pdf](file:///C:/Users/mbelasova/Downloads/zaverecna_prace%20(10).pdf)
13. ZPRÁVA o úloze žen v zemědělství a ve venkovských oblastech, www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT